

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Η ανθρώπινη ζωή είναι στενά συνδεδεμένη με την προσπάθεια και έναν συνεχή αγώνα για την απόκτηση των μέσων συντήρησης και βελτίωσης του βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου.

Τα μέσα που αποκτά ο άνθρωπος για την συντήρηση του και την βελτίωση των όρων της ζωής του , δηλαδή για την ικανοποίηση των αναγκών του , ονομάζονται **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΓΑΘΑ**.

Η ικανοποίηση των περισσότερων αναγκών του ανθρώπου προϋποθέτει μια σειρά ενεργειών του. Έτσι λοιπόν για να ικανοποιήσει την ανάγκη της διατροφής του ο άνθρωπος θα πρέπει να πραγματοποιήσει ορισμένες προπαρασκευαστικές ενέργειες π.χ. καλλιέργεια της Γής.

Η συνεχής λοιπόν προσπάθεια του ανθρώπου για την απόκτηση των οικονομικών αγαθών προς ικανοποίηση των αναγκών του , συνίσταται στον συνδυασμό , με διάφορους τρόπους , της εργασίας του , με διάφορα αντικείμενα (εργαλεία, μηχανήματα, πρώτες ύλες κλπ.) καθώς και της φύσης (εδαφική έκταση, υπέδαφος, φυσικές ύλες, φυσικές δυνάμεις).

Για την απόκτηση λοιπόν κάθε οικονομικού αγαθού ή όπως λέγεται στην οικονομική επιστήμη, για την παραγωγή των οικονομικών αγαθών , είναι βασικά και απόλυτα απαραίτητα τα στοιχεία αυτά δηλαδή η **ΕΡΓΑΣΙΑ, το ΚΕΦΑΛΑΙΟ (υλικά αντικείμενα) και η ΦΥΣΗ**.

Αυτά αποτελούν τους **ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ είναι ο συνδυασμός των συντελεστών της παραγωγής με κατάλληλη οργάνωση για την πραγματοποίηση ενός σκοπού. Ο σκοπός αυτός μπορεί να είναι οποιοσδήποτε, τελικά όμως αποβλέπει στην κάλυψη ανθρώπινων αναγκών.

Πόσες όμως οικονομικές μονάδες υπάρχουν σε μια χώρα;

Κατ αρχήν, εφόσον ο άνθρωπος σαν μεμονωμένο άτομο συνδυάζει τους συντελεστές της παραγωγής για την απόκτηση οικονομικών αγαθών , αποτελεί οικονομική μονάδα , βέβαια την απλούστατη.

Στην συνέχεια , όταν υπάρχει συνεργασία περισσότερων ατόμων με βάση τον **καταμερισμό της εργασίας** και εφόσον χρησιμοποιούνται περισσότερα υλικά αντικείμενα για την επίτευξη μεγαλύτερης παραγωγής , έχουμε αντίστοιχα και ανώτερου βαθμού οικονομικές μονάδες.

Έτσι, ένα εμπορικό κατάστημα , μία τράπεζα , ένα θέατρο , ένα εργοστάσιο κ.ο.κ. αποτελούν οικονομικές μονάδες.

Άρα, σε μια χώρα υπάρχουν χιλιάδες οικονομικές μονάδες.

2. Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Πριν γίνει η οποιαδήποτε αναφορά στην επιχείρηση , θεωρείται σκόπιμο να διευκρινισθεί η έννοια του όρου "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ".

Οργανισμός είναι ένα σύνολο οργανωμένων ανθρώπων , που εργάζονται μαζί , για την ολοκλήρωση ενός κοινού σκοπού.

Το Νοσοκομείο , το πανεπιστήμιο , το Τ.Ε.Ι. , η ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ Α.Ε. ο ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ε. είναι οργανισμοί. Τα παραπάνω σύνολα ανήκουν στην κατηγορία των οργανισμών , γιατί χαρακτηρίζονται από **τρία κοινά σημεία**:

1. Έχουν όλα ξεκάθαρο σκοπό. Ο σκοπός αυτός πιθανόν να εκφράζεται σαν ένας στόχος ή σαν σύνολο στόχων.
2. Απαρτίζονται όλα από ανθρώπους.
3. Έχουν, το καθένα ξεχωριστά , μια δική του δομή που καθορίζει και περιορίζει την συμπεριφορά των μελών του.

Όταν οι οργανισμοί έχουν οικονομικό σκοπό τότε ονομάζονται επιχειρήσεις.

Επιχείρηση , λοιπόν, είναι μία οργανωμένη προσπάθεια ανθρώπων, που αποσκοπεί , με την ικανοποίηση των αναγκών των πελατών της ,να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της , κατά επαναλαμβανόμενο τρόπο.

Τα στοιχεία επομένως που χαρακτηρίζουν την επιχείρηση ως οικονομικό οργανισμό είναι τα εξής:

1. Η οργανωμένη προσπάθεια των μελών της.

Τα άτομα της επιχείρησης , με την αποδοχή του κοινού αντικειμενικού σκοπού , ενώνονται μεταξύ τους και αποδέχονται την οργάνωση της επιχείρησης.

Οργάνωση ορίζεται η τακτοποίηση προσώπων και πραγμάτων σε σχέση με τον κοινό επιδιωκόμενο σκοπό.

2. Η ικανοποίηση των αναγκών των καταναλωτών ή πελατών του τμήματος της αγοράς που έχει επιλέξει να ικανοποιήσει , προσφέροντάς τους προϊόντα ή παρέχοντας τους υπηρεσίες με κέρδος.

3. Το κέρδος είναι βασικό κίνητρο για την ανάληψη επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.

Δεν υπάρχει επιχείρηση που να μην επιδιώκει το κέρδος , γιατί εάν τα έσοδα της είναι μικρότερα από τα έξοδά της , τότε δεν μπορεί όχι μόνον να αναπτυχθεί , αλλά ούτε και να επιβιώσει.

Το κέρδος αποτελεί **κριτήριο αποτελεσματικότητας** της επιχείρησης και είναι ίσως το μόνο μέτρο με το οποίο μπορεί να κριθεί η επιτυχία ή αποτυχία της επιχείρησης.

Το κέρδος δεν είναι η αιτία αλλά το αποτέλεσμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Είναι ένα επιθυμητό και αναγκαίο αποτέλεσμα , αφού υπηρετεί βασικές οικονομικές λειτουργίες.

Το κέρδος λοιπόν αποτελεί το θεμέλιο της οργανωμένης προσπάθειας για την ανάπτυξη μιας επιχείρησης.

Όλα τα παραπάνω αναφέρονται στο θεμιτό κέρδος , το κέρδος που δικαιολογείται , και όχι στο αθέμιτο κέρδος , για το οποίο υπάρχουν οι νόμοι και η παρέμβαση του κράτους.

4. Το κέρδος πρέπει να επαναλαμβάνεται.

Το στοιχείο αυτό είναι πολύ σπουδαίο , γιατί η επανάληψη τού κέρδους συνδέεται με την διάρκεια ζωής της επιχείρησης.

Αυτό δε που χαρακτηρίζει την σύγχρονη επιχείρηση είναι η μεγάλη διάρκεια ζωής της.

Ο ορισμός δηλαδή δεν αναφέρεται σε μια καιροσκοπική επιχείρηση αλλά σε μια επιχείρηση που έχει διάρκεια ζωής μεγαλύτερη από εκείνη του φορέα της.

Αυτό το επιτυγχάνει μόνον εάν έχει μια συνέχεια στο επιτυγχανόμενο κέρδος.

Η συνέχιση όμως του κέρδους εξαρτάται από τον βαθμό ικανοποίησης των αναγκών των πελατών της. Γιατί μόνο αν υπάρχουν πελάτες για τα προϊόντα που παράγει ή τις υπηρεσίες που προσφέρει η επιχείρηση , είναι δυνατή η μακροπρόθεσμη επιβίωση της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Αναλόγως της νομικής μορφής με την οποία οι επιχειρήσεις ιδρύονται και λειτουργούν, διακρίνονται σε ατομικές και εταιρικές. Οι εταιρικές υποδιαιρούνται σε προσωπικές εταιρίες (ομόρρυθμες , ετερόρρυθμες, συνεταιρισμούς) και σε εταιρίες κεφαλαίων (ανώνυμες εταιρίες, ετερόρρυθμες κατά μετοχές , και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης).

Εταιρία κατά τον Αστικό Κώδικα , λέγεται η σύμβαση που γίνεται μεταξύ δυο ή περισσότερων προσώπων , τα οποία με κοινές εισφορές επιδιώκουν την πραγματοποίηση οικονομικού αποτελέσματος.

Για να υπάρξει συνεπώς εταιρία απαιτείται:

1. Αμφοτεροβαρής σύμβαση ή πολυβαρής , εφόσον είναι δυο ή περισσότεροι οι συμβαλλόμενοι και αναλαμβάνουν όλοι και ο καθένας χωριστά να εισφέρουν στην εταιρία περιουσιακά στοιχεία ή να προσφέρουν υπηρεσίες.
2. Οικονομικός σκοπός , η απόκτηση δηλαδή κέρδους
3. Εταιρική διάθεση ή πρόθεση των εταίρων , να θέλουν δηλαδή να κάνουν εταιρία.

Κατά το Ελληνικό Εμπορικό Δίκαιο οι εταιρίες διακρίνονται στους εξής τύπους:

- A. ΟΜΟΡΡΥΘΜΕΣ
- B. ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ
- Γ. ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ ΜΕ ΜΕΤΟΧΕΣ
- Δ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ Η ΑΦΑΝΕΙΣ
- E. ΑΝΩΝΥΜΕΣ
- ΣΤ. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
- Z. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

ΟΜΟΡΡΥΘΜΕΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες των οποίων οι εταίροι ευθύνονται αλληλέγγυα και απεριόριστα.

Απεριόριστα σημαίνει ότι ο κάθε εταίρος ευθύνεται και πέρα από το ποσό της συμμετοχής του , με την ιδιαίτερή του περιουσία και αλληλέγγυα ότι ευθύνεται και για τις υποχρεώσεις και των άλλων εταίρων.

ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες , στις οποίες ένας τουλάχιστον εταίρος ευθύνεται απεριόριστα και αλληλέγγυα, είναι δηλαδή ομόρρυθμος εταίρος, και ένας τουλάχιστον , άρα και περισσότεροι, ευθύνεται μέχρι το ποσό της συμμετοχής του.

ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ ΜΕ ΜΕΤΟΧΕΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες , που είναι ετερόρρυθμες , αλλά η συμμετοχή των εταίρων στο κεφάλαιο αποδεικνύεται με τίτλους (έγγραφα), τις μετοχές.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ Η ΑΦΑΝΕΙΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες, που ιδρύονται μεταξύ δυο ή περισσότερων προσώπων για την εκτέλεση μιας ή περισσότερων πράξεων.

Κύριο χαρακτηριστικό των εταιριών αυτών είναι ότι δεν έχουν νομική προσωπικότητα, ούτε δική τους περιουσία, ούτε επωνυμία , ούτε κατοικία και δεν πτωχεύουν.

Είναι άγνωστες στο κοινό, για αυτό λέγονται και αφανείς και ο καθένας από τους εταίρους συμβάλλεται με το δικό του όνομα.

ΑΝΩΝΥΜΕΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες ,των οποίων το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα τεμάχια ,τις μετοχές, που έχουν ονομαστική αξία και μπορούν να μεταβιβάζονται από πρόσωπο σε πρόσωπο.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες των οποίων το κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα μέρη των 10.000 € , 20.000 € κλπ. , που λέγονται μερίδια, και κάθε εταίρος ευθύνεται μέχρι το ποσό του μεριδίου του.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ λέγεται η εταιρία εκείνη, η οποία σκοπό έχει απλώς την βελτίωση της οικονομικής θέσης των εταίρων, οι οποίοι πρέπει να έχουν κοινή ιδιότητα (γεωργοί, δημόσιοι υπάλληλοι κ.λπ.) και να καταβάλλουν την συνεταιρική τους μερίδα.

Από τις εταιρίες αυτές άλλες είναι εμπορικές και άλλες αστικές.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες που είναι συγχρόνως και έμποροι και όλες οι πράξεις τους θεωρούνται ως εμπορικές και συνεπώς ρυθμίζονται από το εμπορικό δίκαιο.

ΑΣΤΙΚΕΣ λέγονται οι εταιρίες εκείνες που ρυθμίζονται από το Αστικό Δίκαιο και επικουρικώς από το Εμπορικό Δίκαιο.

Συνίσταται π.χ. μια εταιρία με σκοπό την εκμετάλλευση ενός αγροκτήματος, ή την αγοραπωλησία διαμερισμάτων κ.λπ.

Οι Αστικές εταιρίες μπορούν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα όταν επιδιώκουν οικονομικό σκοπό και αφού τηρήσουν τους νόμους της δημοσιότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΕΝΝΟΙΑ - ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Η Λογιστική είναι κλάδος της εφαρμοσμένης οικονομικής επιστήμης , έχει ως αντικείμενο την ανάλυση των οικονομικών γεγονότων , τα οποία συμβαίνουν στην επιχείρηση σαν συνέπεια της οικονομικής της δράσης, κατόπιν δε την διατύπωση και καταχώρηση αυτών στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

Έτσι, δια της ανάλυσης , διατύπωσης και καταχώρησης των οικονομικών πράξεων και γεγονότων της επιχείρησης , ο επιχειρηματίας γνωρίζει κάθε στιγμή :

Τι κατέχει , τι οφείλει , τι του οφείλουν , το αποτέλεσμα των εργασιών της επιχείρησης και τις πηγές προέλευσης του αποτελέσματος επιπλέον δε - χρονολογικά - τα οικονομικά γεγονότα , τα οποία δημιούργησαν και δημιουργούν την όλη ζωή της επιχείρησής του.

Ειδικότερα η λογιστική έχει σαν σκοπό:

A. Να προσδιορίζει ακριβώς και να κατατάσσει την περιουσία της επιχείρησης , καθώς και την προέλευση αυτής.

Έτσι λοιπόν παρέχει το σύνολο των δυνατοτήτων για την δράση της επιχείρησης καθώς επίσης και την δυνατότητα συγκρίσεων των επιμέρους στοιχείων της περιουσίας (π.χ. υπάρχοντα αποθέματα σε σχέση με τις ανάγκες , ρευστότητα για την αντιμετώπιση των υποχρεώσεων κ.λπ.).

B. Να παρακολουθεί τις μεταβολές που επέρχονται στα επιμέρους στοιχεία της περιουσίας της επιχείρησης , καθώς και στις υποχρεώσεις της σαν συνέπεια της δράσης της επιχείρησης.

Έτσι παρέχεται η σωστή θέση κάθε στοιχείου της περιουσίας καθώς και κάθε υποχρέωσης της επιχείρησης , αναλυτικά και συγκεντρωτικά.

Γ. Να βρίσκει τα οικονομικά αποτελέσματα και την πηγή προέλευσης των.

Έτσι , η λογιστική προσδιορίζει τα οικονομικά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) κατά περίοδο. Αλλά και δια της συσχέτισης εσόδων - εξόδων, παρέχει το τελικό αποτέλεσμα μιας χρονικής περιόδου καθώς επίσης και την δυνατότητα χρήσιμων συμπερασμάτων για την τωρινή και μελλοντική δράση της επιχείρησης.

Δ. Να ασκεί συνεχώς έλεγχο.

Ο έλεγχος συνίσταται στην πρόληψη σφαλμάτων ή καταχρήσεων καθώς και στην ταχύτατη ανακάλυψη των διαπραχθέντων.

Ε. Να παρέχει στατιστικές πληροφορίες από τα αριθμητικά δεδομένα , οι οποίες είναι απαραίτητες για την δράση της επιχείρησης.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

1. Η λογιστική διακρίνεται σε θεωρητική και εφαρμοσμένη λογιστική.

Η Θεωρητική Λογιστική αναφέρεται στις γενικές αρχές της λογιστικής.

Στην θεωρητική λογιστική διευκρινίζονται οι γενικές έννοιες , όπως είναι οι έννοιες της χρέωσης , της πίστωσης , του λογαριασμού , του ισοζυγίου , του Ισολογισμού κ.λπ. οι οποίες χρησιμοποιούνται στους επιμέρους κλάδους της εφαρμοσμένης λογιστικής.

Επίσης στην θεωρητική λογιστική αναλύεται ο τρόπος λειτουργίας των λογαριασμών , ο μηχανισμός των λογιστικών εγγραφών και ο τρόπος εξακρίβωσης του αποτελέσματος της παραγωγικής δραστηριότητας της επιχείρησης.

Η εφαρμοσμένη λογιστική αναφέρεται στον τρόπο εφαρμογής των γενικών αρχών στους επιμέρους κλάδους της.

2. Την εφαρμοσμένη λογιστική διακρίνουμε στους ακόλουθους κλάδους:

A. Ανάλογα με το είδος της παραγωγικής δραστηριότητας με την οποία ασχολούνται οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν την λογιστική , σε:

- Εμπορική λογιστική
- Βιομηχανική λογιστική
- Τραπεζική λογιστική
- Αγροτική λογιστική
- Ξενοδοχειακή λογιστική
- Ασφαλιστική λογιστική κ.ο.κ.

B. Ανάλογα με την νομική μορφή με την οποία λειτουργούν οι επιχειρήσεις η λογιστική διακρίνεται σε:

- Λογιστική ατομικών επιχειρήσεων
- Λογιστική εταιριών (ομορρυθμων , ετερορρυθμων , περιορισμένης ευθύνης και ανωνύμων εταιριών).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η λογιστική που διακρίνεται ανάλογα με το είδος της παραγωγικής δραστηριότητας της επιχείρησης εφαρμόζεται πάντοτε σε συνδυασμό με την λογιστική που διακρίνεται ανάλογα με την νομική μορφή της επιχείρησης διότι κάθε επιχείρηση υπάγεται σε κάποιο κλάδο παραγωγικής δραστηριότητας , συγχρόνως όμως λειτουργεί με μία από τις προαναφερόμενες νομικές μορφές.

3. Η λογιστική που εξετάσαμε μέχρι τώρα , είναι εκείνη που χρησιμοποιείται από τις Ιδιωτικές επιχειρήσεις , και για τον λόγο αυτό ονομάζεται **Ιδιωτική Λογιστική**.

Παράλληλα όμως με την Ιδιωτική λογιστική υπάρχουν δυο άλλοι γενικοί κλάδοι της λογιστικής:

Η **Λογιστική του Δημόσιου** και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Δημόσια Λογιστική) και η **Λογιστική της Κοινωνίας** (Κοινωνική λογιστική).

Δημόσια λογιστική είναι ο κλάδος εκείνος της λογιστικής με τον οποίο επιδιώκεται η συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή κάθε μεταβολής του δημόσιου πλούτου. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διαχείριση του δημόσιου πλούτου διέπεται από πλήθος νομικών διατάξεων , το σύνολο των οποίων ονομάζεται Δημόσιο Λογιστικό.

Η Κοινωνική ή Εθνική λογιστική είναι ο κλάδος της Οικονομικής με τον οποίον επιδιώκεται η μελέτη ορισμένων οικονομικών εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται σε μια χώρα (όπως η παραγωγή , η κατανάλωση , η αποταμίευση , η επένδυση κ.α.) η εκτίμηση των εκδηλώσεων αυτών και η καταγραφή των σε ειδικούς λογαριασμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Αυτοτέλεια της επιχείρησης

Όπως τα άτομα δημιουργούν μέσα στην κοινωνία δικαιώματα και υποχρεώσεις σαν συνέπεια της δράσης και της ζωής των , έτσι και οι επιχειρήσεις δημιουργούν στην κοινωνία δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Αυτά είναι συνέπεια της οικονομικής δράσης της επιχείρησης εντός της κοινωνικής οικονομίας.

Και όπως το άτομο αναπτύσσει δική του δράση και ζωή και παρουσιάζεται σαν ξεχωριστή αυτοτελής μονάδα , έτσι και η επιχείρηση εμφανίζεται με δική της ζωή , δράση και εξέλιξη.

Άρα κάθε επιχείρηση δημιουργείται και αναπτύσσεται αυτοτελώς και έχει δική της αυτοτελή οικονομική οντότητα.

Η επιχείρηση είναι εκείνη που οφείλει σε τρίτα πρόσωπα και στην επιχείρηση οφείλουν οι τρίτοι.

Το πρόσωπο ή τα πρόσωπα στα οποία ανήκει η επιχείρηση (φορέας-επιχειρηματίας) είναι ανεξάρτητα από αυτήν. Ο φορέας οφείλει στην επιχείρηση ή η επιχείρηση οφείλει στον φορέα της.

Έτσι, η περιουσία της επιχείρησης (από λογιστική άποψη) είναι αυτοτελής και διάφορη της περιουσίας του επιχειρηματία.

Έννοια της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης

Κοινά χαρακτηριστικά όλων των επιχειρήσεων (ανεξάρτητα από μέγεθος, αντικείμενο, νομική μορφή) είναι δύο:

- A. Επιδιώκουν να πραγματοποιήσουν το μεγαλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα με την μικρότερη δυνατή θυσία
- B. Εμφανίζουν μία οικονομική κατάσταση

Τι είναι οικονομική κατάσταση:

Κάθε επιχείρηση για να πετύχει τον σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε διαθέτει οικονομικά αγαθά , υλικά και άυλα , όπως π.χ. μηχανήματα, πρώτες ύλες , εμπορεύματα , έπιπλα και σκεύη , ακίνητα , απαιτήσεις έναντι τρίτων προσώπων κ.α..

Ακόμη η επιχείρηση δημιουργεί υποχρεώσεις (οφειλές).

Το σύνολο των οικονομικών αγαθών τα οποία κατέχει η επιχείρηση καθώς και οι διάφορες υποχρεώσεις της αποτελούν την οικονομική κατάσταση ή θέση της επιχείρησης.

Η αξία αυτών εκφράζεται στο ίδιο εθνικό νόμισμα (δραχμή ή €).

Τα στοιχεία που συνθέτουν την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης διαχωρίζονται σε δύο επιμέρους ομάδες:

Τα στοιχεία εκείνα τα οποία **κατέχει** η επιχείρηση και τα στοιχεία εκείνα τα οποία **οφείλει** η επιχείρηση.

Τα στοιχεία τα οποία κατέχει η επιχείρηση αποτελούν ένα σύνολο στοιχείων έστω E , εκείνα δε τα οποία οφείλει η επιχείρηση αποτελούν ένα άλλο σύνολο στοιχείων , έστω Π .

Άρα η ένωση των συνόλων E και Π δίνουν την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης ($E \cup \Pi$).

Έτσι λοιπόν η οικονομική κατάσταση εμφανίζεται σαν ένα σύνολο με υποσύνολα τα E και Π .

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ενεργητικό - Παθητικό

Θα ονομάζουμε το σύνολο E Ενεργητικό (Περιουσία) και το σύνολο Π Παθητικό (δικαιώματα επί της περιουσίας).

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ είναι τα οικονομικά αγαθά , υλικά και άυλα ,τα οποία διαθέτει η επιχείρηση και με τα οποία αυτή ενεργεί προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της. π.χ. μηχανήματα, ακίνητα , πρώτες ύλες , μετρητά , καταθέσεις σε τράπεζες κ.α.

Το Ενεργητικό της επιχείρησης αποτελεί την περιουσία της.

ΠΑΘΗΤΙΚΟ είναι οι διάφορες υποχρεώσεις της επιχείρησης.

Οι υποχρεώσεις της επιχείρησης ως αυτοτελής οντότητα διακρίνονται :

- σε υποχρεώσεις έναντι ξένων προσώπων (προς τρίτους) .
- σε υποχρεώσεις έναντι τού φορέα της (προς τον επιχειρηματία) .

Το μέρος εκείνο της περιουσίας , το οποίο ανήκει στον επιχειρηματία - φορέα λέγεται

ΚΑΘΑΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ.

Είναι δηλαδή Καθαρά Περιουσία η διαφορά της αξίας μεταξύ των στοιχείων του ενεργητικού και των προς τρίτους υποχρεώσεων της επιχείρησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

α) Η Καθαρά Περιουσία ανήκει στο Παθητικό της επιχείρησης , δηλαδή τις υποχρεώσεις της , αφού είναι και αυτή μια υποχρέωση της επιχείρησης προς τον φορέα της.

β) Η Καθαρά Περιουσία ανήκει μεν στις υποχρεώσεις της επιχείρησης διαφέρει όμως από τις άλλες υποχρεώσεις στο ότι αυτή είναι υποχρέωση της επιχείρησης προς τον φορέα της (ξεχωριστή μορφή υποχρέωσης) .

γ) Το Παθητικό της επιχείρησης δείχνει την προέλευση του Ενεργητικού , δηλαδή από που απέκτησε η επιχείρηση τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία.

Δείχνει δηλαδή το Παθητικό ποιες είναι οι πηγές προέλευσης του Ενεργητικού. (εισφορά ή εισφορές του επιχειρηματία , πιστώσεις των τρίτων).

δ) Το Ενεργητικό της επιχείρησης δείχνει τον τρόπο πού χρησιμοποιήθηκε το Παθητικό , δηλαδή σε ποιά στοιχεία του Ενεργητικού βρίσκεται ενσωματωμένο το παθητικό π.χ. σε μηχανήματα , έπιπλα- σκεύη , εμπορεύματα κ.λπ.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η καθαρά περιουσία είναι υποχρέωση της επιχείρησης προς τον επιχειρηματία. Επομένως , εάν από το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης αφαιρέσουμε την υποχρέωση της επιχείρησης προς τον επιχειρηματία , βρίσκουμε το σύνολο των οφειλών της επιχείρησης προς τρίτους (ξένα πρόσωπα).

Αντιθέτως ,αν από το σύνολο των οφειλών της επιχείρησης αφαιρέσουμε τις οφειλές της προς τρίτους , βρίσκουμε την οφειλή της επιχείρησης προς τον επιχειρηματία.

Τις οφειλές της επιχείρησης προς τρίτους ονομάζουμε πραγματικό παθητικό , παριστάνουμε δε αυτές με Π ,την δε οφειλή προς τον επιχειρηματία , δηλαδή την Καθαρά Περιουσία, παριστάνουμε με ΚΠ , οπότε έχουμε :

$$**E = Π + ΚΠ**$$

δηλαδή το Ενεργητικό ισούται με το Πραγματικό Παθητικό συν την Καθαρά Περιουσία.

Η ανωτέρω ισότητα αποτελεί εξίσωση πρώτου βαθμού. Η οικονομική κατάσταση κάθε επιχείρησης εκφράζεται μαθηματικά με την ισότητα $E=Π+ΚΠ$.

Εάν η ΚΠ ισούται με μηδέν (δεν υπάρχει καθαρά περιουσία) τότε θα είναι:

$E = Π$ (δηλαδή το σύνολο του Ενεργητικού ανήκει στους τρίτους ή το Ενεργητικό της επιχείρησης ισούται με τα χρέη της προς τρίτους).

Εάν $Π > E$ τότε όχι μόνον δεν υπάρχει καθαρά περιουσία ,αλλά οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τρίτους δεν καλύπτονται με το υπάρχον Ενεργητικό (στην περίπτωση αυτή η καθαρά περιουσία είναι αρνητική).

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι οι δυνατές μορφές με τις οποίες εμφανίζεται η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης είναι:

1) ΘΕΤΙΚΗ

$$E = Π + ΚΠ \quad \text{ή} \quad 100 = 30 + 70$$

Είναι η πιο συνηθισμένη μορφή. $E > Π$. Η διάφορα είναι η ΚΠ ,η οποία ανήκει στον φορέα - επιχειρηματία.

2) ΟΥΔΕΤΕΡΗ

$$E = Π \text{ ή } 100 = 100$$

Εδώ δεν υπάρχει Καθαρά Περιουσία και ολόκληρο το Ενεργητικό ανήκει στους τρίτους.

3) ΑΡΝΗΤΙΚΗ

$$E = Π + (-ΚΠ) \text{ ή } 100 = 110 + (-10)$$

$$E = Π - ΚΠ \text{ ή } 100 = 110 - 10$$

$$E + ΚΠ = Π \text{ ή } 100 + 10 = 110$$

$E < Π$. Το Ενεργητικό δεν επαρκεί για την κάλυψη των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τρίτους. Η Καθαρά Περιουσία είναι αρνητική.

Λογιστικά ,η σύνθεση των στοιχείων της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης εμφανίζεται δια του ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ. Ο Ισολογισμός είναι ένας πίνακας , στον οποίον αναγράφονται κατά αξία και στο ίδιο νόμισμα , τα στοιχεία του Ενεργητικού της επιχείρησης (μέσα δράσης) καθώς δε και τα στοιχεία του Παθητικού (πηγές προέλευσης τού Ενεργητικού).

Συνήθως, τα στοιχεία του Ενεργητικού γράφονται στο αριστερό μέρος του πίνακα του Ισολογισμού, και τα στοιχεία του παθητικού στο δεξιό μέρος αυτού.

Π.χ.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Ενεργητικό

Παθητικό

Έπιπλα και σκεύη	80.000	Πιστωτές	450.000
Εμπορεύματα	720.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	200.000
Χρεώστες	300.000	Φόροι	20.000
Γραμμάτια εισπρακτέα	100.000	Καθαρά Περιουσία	900.000
Ταμείο	<u>370.000</u>		-----
	1.570.000		1.570.000

Κάθε Ισολογισμός εκφράζει την σχέση μεταξύ Ενεργητικού και Παθητικού και δείχνει την περιουσία της επιχείρησης και τις πηγές προέλευσης της.

ΤΑ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Τα επιμέρους στοιχεία τού Ενεργητικού και τού Παθητικού , δεν είναι τα ίδια για όλες τις επιχειρήσεις. Διαφέρουν σε ποσότητα ,αξία και μορφή από επιχείρηση σε επιχείρηση , εξαρτάται δε από το αντικείμενο της επιχείρησης , το μέγεθος της , την νομική μορφή της κ.λπ.

Έτσι λοιπόν άλλα μέσα δράσης χρησιμοποιεί η εμπορική επιχείρηση σε σχέση με την βιομηχανική ή με την τραπεζική ή μεταξύ των δυο εμπορικές επιχειρήσεις ή η ατομική επιχείρηση με την εταιρική κ.ο.κ.

Γενικά όμως τα στοιχεία αυτά μπορούν να καταταγούν σε γενικότερες ομάδες οι οποίες εφαρμόζονται για όλες σχεδόν τις επιχειρήσεις.

Τα στοιχεία του Ενεργητικού διακρίνονται σε :

ΠΑΓΙΑ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΑ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

ΠΑΓΙΑ περιουσιακά στοιχεία (ή πάγιο Ενεργητικό) είναι εκείνα τα οποία δεν προορίζονται για μεταπώληση , αλλά παραμένουν μόνιμα στην επιχείρηση και χρησιμοποιούνται διαρκώς από αυτήν π.χ. γήπεδα, κτίρια , μηχανήματα , μεταφορικά μέσα , έπιπλα και σκεύη κ.λπ.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΑ περιουσιακά στοιχεία (ή κυκλοφορούν Ενεργητικό) είναι εκείνα τα οποία δεν προορίζονται να περιμείνουν μόνιμα στην επιχείρηση αλλά κυκλοφορούν συνεχώς και γρήγορα.

Από αυτά , άλλα μεν μετασχηματίζονται (πρώτες ύλες σε έτοιμα προϊόντα) άλλα δε ρευστοποιούνται και μετατρέπονται σε χρήμα (πώληση εμπορευμάτων , ετοιμών προϊόντων) ή μεταβιβάζονται μετατρέπόμενα σε απαιτήσεις έναντι τρίτων , είτε σε μορφή ανοικτού λογαριασμού (χρεώστες) είτε σε μορφή συναλλαγματικών και γραμματίων (γραμμάρια εισπρακτέα).

ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ περιουσιακά στοιχεία είναι τα μετρητά , οι επιταγές και οι καταθέσεις όψεως.

Τα στοιχεία του Παθητικού διακρίνονται σε Ίδιο Κεφάλαιο (Καθαρά Περιουσία) και σε Ξένο Κεφάλαιο.

Το Ίδιο Κεφάλαιο διακρίνεται σε Αρχικό Κεφάλαιο (αυτό που καταβλήθηκε κατά την ίδρυση) και σε Αποκτηθέν Κεφάλαιο (από τα κέρδη τα οποία παραμένουν στην επιχείρηση).

Οι υποχρεώσεις σε τρίτους (Ξένο Κεφάλαιο η Πραγματικό Παθητικό) διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμες (δάνεια από τράπεζα μέχρι ένα έτος, γραμμάρια πληρωτέα προμηθευτές κ.α.) και σε μακροπρόθεσμες (δάνεια με διάρκεια μεγαλύτερη του έτους π.χ. ομολογιακό δάνειο κ.α.)

Όλα τα παραπάνω στοιχεία περιλαμβάνονται στον Ισολογισμό περιληπτικά, και ταξινομούνται έτσι ώστε να δίνεται σαφής εικόνα της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και η μελέτη της να είναι εύκολη.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Απογραφή είναι το σύνολο των ενεργειών με τις οποίες προσδιορίζονται λεπτομερώς, κατά ποσότητα, ποιότητα και αξία ,τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία βρίσκονται σε δεδομένη στιγμή στην διάθεση της επιχείρησης που διενεργεί την απογραφή ,καθώς επίσης και τα στοιχεία του παθητικού της επιχείρησης.

Απογραφή ονομάζεται επίσης και η κατάσταση στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα των παραπάνω ενεργειών.

Η κατάρτιση της απογραφής διενεργείται κατά στάδια, τα οποία είναι:

1) Παροχή οδηγιών για την απογραφή στους αρμοδίους υπαλλήλους, για τον τρόπο πραγματοποίησής της.

2) Διαπίστωση της ύπαρξης, καταμέτρηση και καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

3) Ταξινόμηση και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων από το Λογιστήριο ή άλλο αρμόδιο τμήμα π.χ. το τμήμα κοστολόγησης.

ΕΙΔΗ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Ανάλογα με την έκταση της απογραφής διακρίνουμε αυτήν σε **Γενική** και **Ειδική** Απογραφή.

Γενική απογραφή έχουμε όταν γίνεται καταμέτρηση, ταξινόμηση και αποτίμηση όλων των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Ειδική απογραφή έχουμε όταν γίνεται καταμέτρηση, ταξινόμηση και αποτίμηση ορισμένων μόνον περιουσιακών στοιχείων π.χ. στα πάγια περιουσιακά στοιχεία και στις απαιτήσεις.

Η γενική απογραφή μειονεκτεί της ειδικής λόγω τού απαιτούμενου χρόνου και της δαπάνης που συνεπάγεται. Πλεονεκτεί όμως λόγω της εικόνας που παρέχει για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Ανάλογα με τον τρόπο διεξαγωγής η απογραφή διακρίνεται σε **πραγματική** και **λογιστική**.

Πραγματική ή εξωλογιστική απογραφή έχουμε όταν γίνεται πραγματική καταμέτρηση και καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Λογιστική ή εσωλογιστική απογραφή έχουμε όταν γίνεται απλή εξακρίβωση των υπολοίπων των λογαριασμών από το λογιστήριο.

Ανάλογα με τον χρόνο που διενεργείται η απογραφή διακρίνεται σε **τακτική** και **έκτακτη**.

Η τακτική συντάσσεται στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης και είναι τελική για την περίοδο που κλείνει και αρχική για την νέα περίοδο.

Η έκτακτη γίνεται όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο.

Αποτίμηση

Όλα τα στοιχεία του ενεργητικού, των Υποχρεώσεων και των Ιδίων Κεφαλαίων είναι ανάγκη να εμφανίζονται με κάποια αξία σε δραχμές. **Η αποτίμηση** των διαφόρων αυτών περιουσιακών στοιχείων και κυρίως των αποθεμάτων, των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων σε ξένο συνάλλαγμα έχει πολύ μεγάλη σημασία για την οικονομική μονάδα, γιατί από τον τρόπο που γίνεται αυτή μπορεί να επηρεασθεί το αποτέλεσμα μιας χρήσης (κέρδος ή ζημιά).

Για το λόγο αυτό ο νομοθέτης, με λεπτομερείς διατάξεις, όρισε τους κανόνες αποτίμησης κατά είδος και στο άρθρο 28 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, αλλά και στο άρθρο 43 του νόμου 2190/20.

Γενικά χρησιμοποιούνται δύο βάσεις αποτίμησης οι οποίες είναι:

- (1) η αποτίμηση στην **αξία κτήσης (ιστορικό κόστος)**, σύμφωνα με την οποία τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία απεικονίζονται με την τιμή στην οποία αποκτήθηκαν, και
- (2) η αποτίμηση στην **τρέχουσα αξία**, σύμφωνα με την οποία τα περιουσιακά στοιχεία απεικονίζονται με την τιμή την οποία αντιπροσωπεύουν σήμερα.

Όπως η απογραφή έτσι και ο ισολογισμός καταχωρούνται σε ιδιαίτερο βιβλίο το οποίο καλείται βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού, μάλιστα ο Ισολογισμός καταχωρείται μετά την καταχώρηση της Απογραφής.

Αν θα θέλαμε να συγκρίνουμε το περιεχόμενο του Ισολογισμού σε σχέση με αυτό της απογραφής θα διαπιστώναμε ότι περιλαμβάνουν:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ
1. Μόνο αξίες	1. Ποσότητες και αξίες.
2. Στοιχεία ομαδοποιημένα (συνοπτική παρουσίαση).	2. Λεπτομερής περιγραφή των στοιχείων κατ' είδος και ποιότητα (Αναλυτική παρουσίαση).
3. Παρουσίαση των στοιχείων (Ενεργητικού - Παθητικού) σε παράπλευρα σκέλη.	3. Παρουσίαση των στοιχείων (Ενεργητικού - Παθητικού) σε κάθετη διάταξη, Ενεργητικό - Καθαρή Περιουσία - Πραγματικό Παθητικό (κατά παράδοση).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Διαχειριστική χρήση

Για πρακτικούς λόγους η ζωή των επιχειρήσεων χωρίζεται σε χρονικές περιόδους , όπου η κάθε περίοδος λέγεται διαχειριστική χρήση ή διαχειριστική περίοδος.

Η Διαχειριστική χρήση σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. και τον νόμο 2190 περί Α.Ε. είναι δωδεκάμηνη.

Εξαίρεση αποτελεί η πρώτη Διαχειριστική χρήση (έναρξη επιχείρησης) η οποία μπορεί να είναι και μεγαλύτερη των 12 μηνών αλλά μέχρι 24 μηνών.

Επίσης κάθε επιχείρηση μπορεί να ορίσει διαχειριστική χρήση , χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών, όταν πρόκειται για έναρξη, λήξη , ή διακοπή των εργασιών της.

Συνήθως , για φορολογικούς και διαχειριστικούς λόγους , η Διαχειριστική Χρήση αρχίζει την 1η Ιανουαρίου κάθε χρόνου και τελειώνει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου.

Έτσι συμπίπτει η διαχειριστική χρήση με το ημερολογιακό έτος.

Αποτέλεσμα τής επιχείρησης

Έστω α η αρχή μιας χρονικής περιόδου και τ το τέλος της.

Η καθαρά περιουσία μιας επιχείρησης κατά την χρονική περίοδο α συγκρινόμενη με την καθαρά περιουσία της κατά την στιγμή τ , δίνει το αποτέλεσμα των εργασιών της επιχείρησης κατά την χρονική περίοδο, $\alpha... \tau$.

Το αποτέλεσμα θα είναι ΚΕΡΔΟΣ , αν η νέα καθαρά περιουσία είναι μεγαλύτερη της παλιάς , και ΖΗΜΙΑ αν η παλιά είναι μεγαλύτερη της νέας.

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Κατά την διάρκεια της ζωής της η επιχείρηση και για να πραγματοποιήσει τον σκοπό της , διενεργεί συνεχώς διάφορες πράξεις.

Έτσι λοιπόν διεξάγει συναλλαγές με τρίτους , όπως αγορές , πωλήσεις , μισθώσεις υπηρεσιών , διάφορες άλλες συμβάσεις κ.λπ.

Αλλά και μεταξύ επιχείρησης και επιχειρηματία διενεργούνται πράξεις όπως είναι η αρχική εισφορά του επιχειρηματία καθώς και οι μετέπειτα εισφορές και αναλήψεις.

Οι πράξεις αυτές έχουν άμεση επίδραση στα επιμέρους στοιχεία της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης , τα οποία και μεταβάλλονται.

Αλλά τα διάφορα στοιχεία της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης μεταβάλλονται και από άλλα γεγονότα ,τα οποία είναι ανεξάρτητα της θέλησης της επιχείρησης, όπως π.χ. υποτιμήσεις, φθορές, κλοπές κ.α.

Βασικός σκοπός της Λογιστικής είναι να παρακολουθεί κάθε μεταβολή των επιμέρους στοιχείων της οικονομικής κατάστασης , έτσι ώστε αμέσως να μπορεί να παρέχει την σωστή θέση κάθε στοιχείου και το σύνολο της οικονομικής κατάστασης.

Μπορούμε να παρακολουθούμε τις μεταβολές κάθε στοιχείου της οικονομικής κατάστασης , αν συντάσσουμε μετά από κάθε γεγονός ή οικονομική πράξη και έναν Ισολογισμό. Έτσι, αν συγκρίνουμε τον νέο Ισολογισμό με τον προηγούμενο θα έχουμε και το αποτέλεσμα.

Η παρακολούθηση των μεταβολών των στοιχείων της οικονομικής κατάστασης δια των διαδοχικών Ισολογισμών είναι πρακτικά όμως αδύνατη , διότι:

1. Ο αριθμός των οικονομικών πράξεων που καθημερινά διενεργεί η επιχείρηση είναι μεγάλος και συνεπώς η σύνταξη ισάριθμων Ισολογισμών θα απαιτούσε τεράστια λογιστική εργασία.
2. Με τον τρόπο αυτόν δεν μπορούμε να έχουμε τις απαραίτητες πληροφορίες για κάθε στοιχείο της οικονομικής κατάστασης.
Συγκεκριμένα δεν μπορούμε να πληροφορηθούμε , τις μεταβολές κάθε στοιχείου κατά χρονολογική σειρά , τα αίτια της μεταβολής , το ποσό της μεταβολής κ.λπ.

Για τούς παραπάνω λόγους η Λογιστική εφαρμόζει άλλον τρόπο παρακολούθησης των μεταβολών που επέρχονται στα στοιχεία τού Ε ,Π και ΚΠ , δηλαδή την παρακολούθησή τους με τους λογαριασμούς.

ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ είναι ο πίνακας στον οποίο καταχωρούνται οι πράξεις της επιχείρησης που έχουν σχέση με κάποιο στοιχείο της οικονομικής της κατάστασης.

Ο λογαριασμός εμφανίζεται σε σχήμα T.

Κάθε λογαριασμός περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

1. Τον τίτλο τού λογαριασμού , δηλαδή το όνομα τού στοιχείου εκείνου της οικονομικής κατάστασης το οποίο αντιπροσωπεύει.
 2. Την χρονολογία , η οποία περιλαμβάνει το έτος , τον μήνα και την ημέρα κατά την οποία γίνεται η καταχώριση της πράξης στον λογαριασμό.
 3. Την αιτιολογία της εγγραφής
 4. Τα ποσά
- ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ.....

ΛΟΓ/ΜΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

<u>ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ</u>	<u>ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ</u>	<u>ΠΟΣΑ</u>	
		<u>ΧΡΕΩΣΗΣ</u>	<u>ΠΙΣΤΩΣΗΣ</u>
1992 2 ΜΑΙΟΥ 4 ΜΑΙΟΥ	ΑΓΟΡΑ ΤΜ # 12 ΠΩΛΗΣΗ ΤΜ # 135	30.000	60.000

Το αριστερό σκέλος τού πίνακα κάθε λογαριασμού λέγεται χρέωση και το δεξιό λέγεται πίστωση.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Ανοιγμα λογαριασμού λέγεται η δημιουργία τού λογαριασμού.

Καταχώρηση σε λογαριασμό είναι η εγγραφή της χρονολογίας , της αιτιολογίας και τού ποσού στην χρέωση ή πίστωση τού λογαριασμού.

Χρεώνω έναν λογαριασμό σημαίνει ότι καταχωρώ στην χρέωση αυτού , ενώ πιστώνω έναν λογαριασμό σημαίνει ότι καταχωρώ στην πίστωση αυτού.

ΥΠΟΛΟΙΠΟ λογαριασμού είναι η διαφορά μεταξύ των αθροισμάτων των ποσών της χρέωσης και της πίστωσης.

Αν το άθροισμα των ποσών της χρέωσης είναι μεγαλύτερο τού αθροίσματος των ποσών της πίστωσης , το υπόλοιπο λέγεται χρεωστικό.

Αν το άθροισμα των ποσών της πίστωσης είναι μεγαλύτερο τού αθροίσματος των ποσών της χρέωσης το υπόλοιπο λέγεται πιστωτικό.

Τέλος , αν τα αθροίσματα των ποσών της χρέωσης είναι ίσα με τα αθροίσματα των ποσών της πίστωσης , τότε δεν υπάρχει υπόλοιπο λογαριασμού , ο δε λογαριασμός λέγεται εξισωμένος.

Όταν η σελίδα τού λογαριασμού συμπληρωθεί με εγγραφές , πρέπει το άθροισμα των ποσών να μεταφερθεί σε άλλη σελίδα τού ίδιου λογαριασμού.

Η **μεταφορά** γίνεται ως εξής:

Χ	TAMEIO (σελίδα 2)	Π
	30.000	40.000
	20.000	15.000
	50.000	
Εις μεταφορά	100.000	Εις μεταφορά 55.000

Χ	TAMEIO (σελίδα 3)	Π
Εκ μεταφοράς	100.000	Εκ μεταφοράς 55.000

Εξίσωση λογαριασμού είναι ο προσδιορισμός τού υπολοίπου τού λογαριασμού και η εγγραφή αυτού στο μικρότερο αριθμητικά μέρος του.

Σχέση Ισολογισμού και λογαριασμών - Βασική διάκριση των λογ/μων

Επειδή κάθε λογαριασμός αντιπροσωπεύει ένα στοιχείο της οικονομικής κατάστασης άρα θα δημιουργηθούν τόσοι λογαριασμοί όσα είναι και τα στοιχεία αυτά.

Στην συνέχεια όταν δημιουργείται και νέο στοιχείο , θα ανοίγεται και νέος λογαριασμός για την παρακολούθησή του.

Δημιουργούμε λοιπόν στην αρχή μία ομάδα λογαριασμών όπου παρακολουθούμε τα στοιχεία τα οποία ανήκουν στο αριστερό μερών τού πίνακα τού Ισολογισμού (Ενεργητικό) και μία ομάδα λογαριασμών όπου παρακολουθούμε τα στοιχεία τα οποία ανήκουν στο δεξιό μέρος τού πίνακα τού Ισολογισμού (Παθητικό).

Αλλά σε ποιό μέρος κάθε λογαριασμού εγγράφεται το στοιχείο πού αντιπροσωπεύει ο λογαριασμός;

Φυσικό είναι να εγγράφεται εκεί όπου είναι και στον Ισολογισμό.

Δηλαδή τα μεν στοιχεία τού Ενεργητικού στο αριστερό μέρος τού διαγράμματος τού λογαριασμού , δηλ. στην Χρέωση , τα δε στοιχεία τού Παθητικού στο δεξιό μέρος τού διαγράμματος , δηλαδή στην πίστωση.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	ΠΟΣΑ	
		ΧΡΕΩΣΗΣ	ΠΙΣΤΩΣΗΣ

ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Οι οικονομικές πράξεις που διενεργεί η επιχείρηση επιφέρουν μία συνεχή κίνηση στα στοιχεία τού Ενεργητικού και τού Παθητικού.

Έχουμε δηλαδή διαρκείς μετασχηματισμούς των στοιχείων της οικονομικής κατάστασης. Οι μετασχηματισμοί αυτοί παρακολουθούνται με τούς λογαριασμούς.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η επιχείρηση Χ διενεργεί τις παρακάτω πράξεις:

1. Αρχική κατάθεση τού επιχειρηματία στην επιχείρηση του 250.000 € σε μετρητά.
2. Αγορά εμπορευμάτων τοις μετρητοίς € 90.000.
3. Αγορά επίπλων και σκευών αξίας 60.000 € , το μισό τοις μετρητοίς και το υπόλοιπο με πίστωση.
4. Πώληση εμπορευμάτων κόστους 40.000 € αντί 60.000 τοις μετρητοίς.
5. Χορήγηση σε πιστωτή συναλλαγματικής 10.000 €.
6. Πώληση εμπορευμάτων κόστους 30.000 € αντί 45.000 € , με μετρητά 20.000 € και με αποδοχή συναλλαγματικής για το υπόλοιπο.

Η **πρώτη πράξη** επιφέρει αύξηση τού Ε σε μετρητά κατά το ποσό των 250.000 € και συνεπώς χρέωση τού λογ/μου "Ταμείο" με το ποσό αυτό , και ισόποση αύξηση τού Π σε υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τον επιχειρηματία , και συνεπώς πίστωση τού λογαριασμού "Καθαρά Περιουσία".

Ο μετασχηματισμός αυτός συνεπάγεται χρέωση ενός λογαριασμού τού Ε και ταυτόχρονα ισόποση πίστωση ενός άλλου λογ/μου τού Π.

Η **δεύτερη πράξη** επιφέρει αύξηση τού Ε σε εμπορεύματα κατά το ποσό των 90.000 € και συνεπώς χρέωση τού λογ/μου "Εμπορεύματα" με το ποσό αυτό , και ισόποση ελάττωση τού Ε σε μετρητά και συνεπώς πίστωση τού λογ/μου "Ταμείο" με το ίδιο ποσό.

Ο μετασχηματισμός αυτός συνεπάγεται χρέωση ενός λογ/μου τού Ε και ταυτόχρονα ισόποση πίστωση ενός άλλου λογ/μου τού Ε.

Η **τρίτη πράξη** επιφέρει αύξηση τού Ε σε έπιπλα και σκεύη κατά το ποσό των 60.000 € και συνεπώς χρέωση τού λογαριασμού "Έπιπλα και Σκεύη" με το ποσό αυτό , και ελάττωση τού Ε σε μετρητά κατά το ποσό των 30.000 € , συνεπώς πίστωση τού λογ/μου "Ταμείο" με 30.000 € , συγχρόνως όμως αύξηση τού Π σε υποχρεώσεις σε τρίτους , συνεπώς πίστωση τού λογ/μου "Πιστωτές" με 30.000 €.

Ο μετασχηματισμός εδώ συνεπάγεται χρέωση ενός λογαριασμού τού Ε , ταυτόχρονα όμως ισόπωση πίστωση ενός λογ/μου τού Ε και ενός τού Π.

Η **τέταρτη πράξη** επιφέρει αύξηση τού Ε σε μετρητά και συνεπώς χρέωση τού λογ/μου "Ταμείο" , επίσης δε μείωση τού Ε σε εμπορεύματα και συνεπώς πίστωση τού λογαριασμού "Εμπορεύματα".

Η διαφορά μεταξύ κόστους και τιμής πώλησης αποτελεί κέρδος το οποίο αυξάνει την Καθαρά Περιουσία , οπότε ο λογαριασμός Καθαρά Περιουσία πιστώνεται με την παραπάνω διαφορά.

Ο μετασχηματισμός αυτής της πράξης συνεπάγεται χρέωση ενός λογαριασμού τού Ε και ταυτόχρονα ισόπωση πίστωση ενός λογαριασμού τού Ε και ενός τού Π.

Η **πέμπτη πράξη** επιφέρει ελάττωση τού Π σε υποχρεώσεις προς τρίτους και συνεπώς χρέωση τού λογ/μου "Πιστωτές" επίσης δε ισόπωση αύξηση των υποχρεώσεων προς τρίτους και συνεπώς πίστωση του λογαριασμού "Γραμμάτια Πληρωτέα".

Ο μετασχηματισμός εδώ συνεπάγεται χρέωση ενός λογ/μου τού Π και ταυτόχρονα ισόπωση πίστωση ενός άλλου λογαριασμού τού Π.

Η **έκτη πράξη** επιφέρει αύξηση τού Ε σε μετρητά και σε απαιτήσεις και συνεπώς χρέωση αντίστοιχα των λογ/μων "Ταμείο" και "Γραμμάτια Εισπρακτέα".

Η ίδια όμως πράξη επιφέρει ελάττωση τού Ε σε εμπορεύματα και συνεπώς πίστωση τού λογ/μου "Εμπορεύματα" επίσης δε αύξηση των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τον επιχειρηματία , και συνεπώς πίστωση τού λογ/μου "Καθαρά Περιουσία".

Ο μετασχηματισμός εδώ συνεπάγεται χρέωση δύο λογ/μων τού Ε και ταυτόχρονα ισόπωση πίστωση ενός λογαριασμού τού Ε και ενός τού Π.

Ας δούμε την καταχώρηση των ποσών στους λογαριασμούς:

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">ΤΑΜΕΙΟ</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black;">1) 250000</td> <td style="width: 50%;">2) 90000</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;">4) 60000</td> <td>3) 30000</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;">6) <u>20000</u></td> <td>-----</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;">330000</td> <td>120000</td> </tr> </table>	ΤΑΜΕΙΟ		1) 250000	2) 90000	4) 60000	3) 30000	6) <u>20000</u>	-----	330000	120000	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">ΚΑΘΑΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black;">1) 250000</td> <td style="width: 50%;">4) 20000</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;">6) <u>15000</u></td> <td>-----</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;">285000</td> <td></td> </tr> </table>	ΚΑΘΑΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ		1) 250000	4) 20000	6) <u>15000</u>	-----	285000	
ΤΑΜΕΙΟ																			
1) 250000	2) 90000																		
4) 60000	3) 30000																		
6) <u>20000</u>	-----																		
330000	120000																		
ΚΑΘΑΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ																			
1) 250000	4) 20000																		
6) <u>15000</u>	-----																		
285000																			
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black;">2) 90000</td> <td style="width: 50%;">4) 40000</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;"></td> <td>6) 30000</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;"></td> <td>-----</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black;"></td> <td>70000</td> </tr> </table>	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ		2) 90000	4) 40000		6) 30000		-----		70000	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black;">3) 60000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ		3) 60000					
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ																			
2) 90000	4) 40000																		
	6) 30000																		

	70000																		
ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ																			
3) 60000																			
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">ΠΙΣΤΩΤΕΣ</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black;">5) 10000</td> <td style="width: 50%;">3) 30000</td> </tr> </table>	ΠΙΣΤΩΤΕΣ		5) 10000	3) 30000	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black;"></td> <td style="width: 50%;">5) 10000</td> </tr> </table>	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ			5) 10000										
ΠΙΣΤΩΤΕΣ																			
5) 10000	3) 30000																		
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ																			
	5) 10000																		
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black;">ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black;">6) 25000</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ		6) 25000																
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ																			
6) 25000																			

Ο Ισολογισμός με βάση τα υπόλοιπα των λογαριασμών θα είναι:

Χ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		Π
ΤΑΜΕΙΟ	210000	ΚΑΘΑΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	285000
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	20000	ΠΙΣΤΩΤΕΣ	20000
ΕΠΙΠΛΑ κ ΣΚΕΥΗ	60000	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ	<u>10000</u>
ΓΡΑΜ. ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	<u>25000</u>		
	315000		315000

ΑΡΧΕΣ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Από τα προηγούμενα προκύπτουν βασικά συμπεράσματα που αποτελούν τις θεμελιώδεις θεωρητικές αρχές που εφαρμόζονται στην πράξη και αποτελούν τις βάσεις που οικοδομείται η Λογιστική.

Οι αρχές αυτές είναι οι εξής:

1. Υπάρχει πάντα μεταξύ της περιουσίας (ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ) και των δικαιωμάτων επί της περιουσίας (ΠΑΘΗΤΙΚΟ) ΙΣΟΤΗΤΑ , που μαθηματικά εκφράζεται : $E = Π + ΚΠ$.
2. Όταν από μια πράξη ή ένα γεγονός υπάρχει διαφορά μεταξύ E και Π, η διαφορά αυτή θίγει την ΚΠ, είτε θετικά ,οπότε αυξάνεται (πίστωση), είτε αρνητικά, οπότε ελαττώνεται (χρέωση).
3. Κάθε οικονομική πράξη ή γεγονός συνεπάγεται συγχρόνως, μεταβολή σε δυο τουλάχιστον στοιχεία της οικονομικής κατάστασης , και τελικά καταλήγει στην χρέωση ενός ή περισσοτέρων λογαριασμών και ταυτόχρονα στην πίστωση ενός ή περισσοτέρων λογαριασμών με το ίδιο ποσό.
4. Τα αθροίσματα της χρέωσης ή της πίστωσης όλων των λογαριασμών είναι ίσα μεταξύ των.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Απαραίτητο είναι οι διάφορες οικονομικές πράξεις που διενεργεί η επιχείρηση, καθώς και τα γεγονότα που αυτή δέχεται, να μην καταχωρούνται απ ευθείας στους λογαριασμούς.

Αν θέλουμε π.χ. να γνωρίζουμε τις πράξεις μιας ημέρας ή γενικώς για ένα χρονικό διάστημα, θα πρέπει να ανατρέξουμε σε όλους τους λογαριασμούς ,ερευνώντας για την ημέρα αυτή ή για το χρονικό αυτό διάστημα.

Επίσης η απ ευθείας καταχώριση στους λογαριασμούς μας δίνει βέβαια την θέση κάθε περιουσιακού στοιχείου και την κίνηση του (εξέλιξη του) δεν μας δίνει όμως αμέσως όλη την πορεία των πράξεων που διενεργεί η επιχείρηση.

Ακόμα η απ ευθείας καταχώριση στους λογαριασμούς δεν μας επιτρέπει να ελέγχουμε την σωστή ή όχι καταχώριση στους λογαριασμούς.

Γνωρίζουμε ότι κάθε οικονομική πράξη καταλήγει σε χρέωση ενός ή περισσοτέρων λογαριασμών και σε ταυτόχρονη πίστωση ενός ή περισσοτέρων λογαριασμών.

Μετά από κάθε οικονομική πράξη ή γεγονός γίνεται η ανάλυση και στην συνέχεια με βάση τους κανόνες χρέωσης και πίστωσης των λογαριασμών, διενεργείται η καταχώρηση στους λογαριασμούς.

Είδαμε όμως παραπάνω ότι η μέθοδος αυτή δεν είναι σωστή.

Αφού λοιπόν αναλυθεί η κάθε πράξη, καταχωρείται αμέσως στο ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ είναι το Βιβλίο εκείνο στο οποίο καταχωρούνται σύμφωνα με τους κανόνες της διπλογραφικής μεθόδου και κατά χρονολογική σειρά, όλες οι οικονομικές πράξεις που διενεργεί η επιχείρηση και τα διάφορα γεγονότα που δέχεται αυτή.

Το Ημερολόγιο αποτελεί την βάση στην οποία στηρίζεται η καταχώρηση στους λογαριασμούς, ταυτόχρονα όμως στο βιβλίο αυτό **εμφανίζεται όλη η ζωή της επιχείρησης** με χρονολογική σειρά.

Το Ημερολόγιο είναι λογιστικό βιβλίο, υποχρεωτικό από τον Νόμο (Εμπορικός Νόμος και Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων), και πριν το χρησιμοποιήσουμε πρέπει να θεωρηθεί στην Οικονομική Εφορία (Δ.Ο.Υ.) που υπάγεται η επιχείρηση.

Οι καταχωρήσεις στο ημερολόγιο λέγονται και "Ημερολογιακά Άρθρα".

Τα απαραίτητα στοιχεία κάθε ημερολογιακού άρθρου είναι:

A. Η χρονολογία της εγγραφής.

B. Ο τίτλος των λογαριασμών που χρεώνουμε και πιστώνουμε καθώς και τα ποσά αυτών.

Γ. Η αιτιολογία της εγγραφής.

Η αιτιολογία πρέπει να είναι σύντομη και σαφής, βασίζεται δε πάντοτε στα δικαιολογητικά έγγραφα (Τιμολόγια ,αποδείξεις κ.λπ.).

ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

Μετά την καταχώρηση των πράξεων στο ημερολόγιο γίνεται η μεταφορά των σχετικών ποσών στους λογαριασμούς.

Το Βιβλίο που περιλαμβάνει όλους τους λογαριασμούς μιας επιχείρησης, λέγεται ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ.

Το βιβλίο αυτό έχει μεγάλη σημασία για την επιχείρηση, γιατί σε αυτό συγκεντρώνονται κατά λογαριασμούς οι διάφορες μεταβολές των στοιχείων της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης.

Έτσι κάθε λογαριασμός που βρίσκεται στο Καθολικό παρέχει κάθε στιγμή την θέση της οικονομικής κατάστασης του στοιχείου καθώς δε και κάθε σχετική πληροφορία (ημερομηνία μεταβολής, ποσό ή ποσά, αιτία μεταβολής ,δικαιολογητικό έγγραφο).

Ποια η διαφορά μεταξύ Ημερολογίου και Καθολικού;

Η διαφορά υπάρχει στον τρόπο καταχώρησης των πράξεων.

Στο Ημερολόγιο οι πράξεις καταχωρούνται κατά χρονολογική σειρά ενώ στο καθολικό οι ίδιες πράξεις καταχωρούνται κατά λογαριασμούς. Σε κάθε λογαριασμό βέβαια κάθε καταχώρηση γίνεται κατά χρονολογική σειρά.

Έτσι αν π.χ. ο επιχειρηματίας θέλει να ανατρέξει στην οικονομική ζωή της επιχείρησης του,δηλαδή στις πράξεις και τα γεγονότα μιας ημέρας, η μιας χρονικής περιόδου, τις σχετικές πληροφορίες θα τις πάρει από το ημερολόγιο.

Ενώ αν θέλει να ξέρει πόσα είναι τα μετρητά της επιχείρησης ή ποιο είναι το ύψος των υποχρεώσεων προς τρίτους της επιχείρησης θα ανατρέξει στο Καθολικό, και αντίστοιχα στους λογαριασμούς "Ταμείο" και "Πιστωτές".

Η μεταφορά των πράξεων από το ημερολόγιο στο καθολικό απαιτεί προσοχή.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ

Αφού καμιά εγγραφή δεν μπορεί να καταχωρηθεί στο καθολικό αν προηγουμένως δεν καταχωρηθεί στο ημερολόγιο, και δεδομένου ότι τα άθροισμα των στηλών χρέωσης και πίστωσης του ημερολογίου είναι πάντα ίσα μεταξύ τους, **συνεπάγεται ότι:**

Σε μια δεδομένη στιγμή το άθροισμα των ποσών της χρέωσης όλων των λογαριασμών του καθολικού είναι ίσο με το άθροισμα των ποσών της χρέωσης του ημερολογίου, και αντίστοιχα, το άθροισμα των ποσών της πίστωσης όλων των λογαριασμών του καθολικού είναι ίσο με το άθροισμα των ποσών της πίστωσης του ημερολογίου.

Στον κανόνα αυτόν βασίζεται ο έλεγχος της σωστής ή όχι μεταφοράς των ποσών από το ημερολόγιο στο καθολικό. Πράγματι, κατά την μεταφορά των ποσών από το ημερολόγιο στο καθολικό είναι πολύ πιθανόν να γίνουν σφάλματα. Π.χ. στο καθολικό να γραφεί άλλο ποσό από εκείνο στο ημερολόγιο ή ένα ποσό αντί να γραφεί στην πίστωση να γραφεί στην χρέωση του λογαριασμού ή να παραβλεφθεί η μεταφορά κάποιου ποσού από το ημερολόγιο στο καθολικό).

Τα λάθη αυτά αλλοιώνουν και μάλιστα επικίνδυνα το περιεχόμενο των λογαριασμών και συνεπώς την σύνθεση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης.

Η Λογιστική όμως παρέχει τον τρόπο ελέγχου της σωστής ή όχι μεταφοράς από το ημερολόγιο στο καθολικό, δια του Ισοζυγίου.

ΙΣΟΖΥΓΙΟ είναι ο πίνακας στον οπαίο καταγράφονται όλοι οι λογαριασμοί του καθολικού και με τον οπαίο ελέγχεται η σωστή μεταφορά των ποσών από το ημερολόγιο στο καθολικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

1. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Γνωρίζουμε ότι κάθε λογαριασμός πρέπει να παρέχει την θέση της οικονομικής κατάστασης τού στοιχείου που αντιπροσωπεύει καθώς επίσης και την εικόνα της εξέλιξής του.

Αν π.χ. σε δεδομένη στιγμή το υπόλοιπο τού λογαριασμού "Χρεώστες" είναι 100.000 € αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση έχει να λαμβάνει από τρίτα πρόσωπα το ποσό αυτό.

Ποια είναι όμως αυτά τα πρόσωπα και ποιο ποσό μάς οφείλει ο καθένας;

Έτσι λοιπόν πρέπει να ανατρέξουμε στον λογαριασμό "Χρεώστες" και να βρούμε ξεχωριστά για κάθε πρόσωπο την αρχική οφειλή, ποιά ποσά έχει πληρώσει μέχρι στιγμή, την ημερομηνία καταβολής κ.λπ.

Η παραπάνω εργασία , που και κουραστική είναι και σε λάθη μπορεί να οδηγήσει , αποφεύγεται αν παράλληλα με τον λογαριασμό "Χρεώστες" λειτουργούν και άλλοι λογαριασμοί των επιμέρους χρεωστών , δηλαδή για κάθε χρεώστη ξεχωριστός λογαριασμός.

Έτσι λοιπόν σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ο μεν λογ/μος "Χρεώστες" θα παρέχει το σύνολο των έναντι τρίτων απαιτήσεων της επιχείρησης , οι δε επιμέρους λογαριασμοί των χρεωστών , την οφειλή κάθε χρεώστη και όλη την εικόνα της εξέλιξης της σχέσης του με την επιχείρηση.

Τα παραπάνω ισχύουν και για άλλους λογαριασμούς π.χ. "Πιστωτές" , όπου για κάθε πιστωτή λειτουργεί και ξεχωριστός λογαριασμός.

Επίσης για κάθε είδος εμπορεύματος λειτουργεί ξεχωριστός λογαριασμός , ο οποίος παρέχει αμέσως την θέση τού εμπορεύματος, ενώ συγχρόνως ο λογαριασμός "εμπορεύματα" δίνει την συνολική θέση τού στοιχείου.

1. ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Οι λογαριασμοί Χρεώστες , Πιστωτές , Εμπορεύματα κ.λπ. λέγονται περιληπτικοί ή γενικοί λογαριασμοί , ενώ οι επιμέρους λογαριασμοί χρεωστών , πιστωτών , εμπορευμάτων κ.α. λέγονται αναλυτικοί ή ειδικοί λογαριασμοί.

Οι αναλυτικοί λογαριασμοί συνθέτουν την ομάδα , δηλαδή τον περιληπτικό λογαριασμό.

Οι αναλυτικοί λογαριασμοί στους οποίους υποδιαιρείται κάθε περιληπτικός λογαριασμός λειτουργούν πάντοτε παράλληλα προς τον περιληπτικό λογαριασμό.

Υπάρχει δηλαδή πάντοτε συλλειτουργία περιληπτικών και ειδικών λογαριασμών , δηλαδή όταν χρεώνεται ή πιστώνεται ο περιληπτικός λογαριασμός χρεώνονται ή πιστώνονται και οι αναλυτικοί.

Συνεπώς , πάντα το αριθμητικό σύνολο της χρέωσης τού περιληπτικού λογαριασμού είναι ίσο με το αριθμητικό σύνολο των χρεώσεων όλων των αναλυτικών λογαριασμών στους οποίους υποδιαιρείται ο περιληπτικός λογαριασμός.

Το ίδιο βέβαια συμβαίνει και μεταξύ τού αριθμητικού συνόλου της πίστωσης τού περιληπτικού λογαριασμού με το αριθμητικό σύνολο των πιστώσεων των αναλυτικών λογαριασμών στους οποίους αυτός υποδιαιρείται.

Άρα το αριθμητικό υπόλοιπο τού περιληπτικού λογαριασμού θα πρέπει πάντα να είναι ίσο με το άθροισμα των υπολοίπων των αναλυτικών λογαριασμών , στους οποίους αυτός υποδιαιρείται.

Οι Περιληπτικοί ή Γενικοί λογαριασμοί τηρούνται στο γνωστό βιβλίο , το καθολικό , το οπαίο λέγεται Γενικό Καθολικό , ενώ το καθολικό στο οπαίο τηρούνται οι αναλυτικοί λογαριασμοί ενός περιληπτικού λογαριασμού λέγεται Αναλυτικό Καθολικό.

Έτσι λοιπόν υπάρχει ένα Γενικό Καθολικό , στο οπαίο βρίσκονται όλοι οι περιληπτικοί λογαριασμοί , ενώ Αναλυτικά Καθολικά θα υπάρχουν τόσα , όσοι είναι και οι περιληπτικοί λογαριασμοί.

Σημείωση:

Όλοι οι λογαριασμοί που τηρούνται στο Γενικό Καθολικό δεν είναι περιληπτικοί.

Ο λογαριασμός "Ταμείο" π.χ. που τηρείται στο Γενικό Καθολικό δεν είναι περιληπτικός αφού δεν είναι δυνατόν να αναλυθεί.

2. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΙ, ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΙ κ.λπ.

Οι λογαριασμοί που τηρούνται στο Γενικό Καθολικό λέγονται Πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί.

Δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί λέγονται οι ειδικοί (αναλυτικοί) στους οποίους υποδιαιρείται ένας πρωτοβάθμιος περιληπτικός λογαριασμός και τηρούνται σε ξεχωριστά αναλυτικά καθολικά.

Τριτοβάθμιοι λέγονται οι ειδικοί λογαριασμοί στους οποίους είναι δυνατόν να υποδιαιρεθεί ένας δευτεροβάθμιος λογαριασμός.

Οι τριτοβάθμιοι λογαριασμοί είναι δυνατόν να υποδιαιρεθούν σε λογαριασμούς δ' βαθμού κ.ο.κ.

3. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ

Οι λογαριασμοί που τηρεί ένα λογιστήριο, διαφέρουν ως προς το περιεχόμενό τους. Βασική διάκριση είναι σε λογαριασμούς αξιών και σε προσωπικούς λογαριασμούς.

Με τους **λογαριασμούς αξιών** παρακολουθούνται στοιχεία του Ενεργητικού, υλικά (ακίνητα, μηχανήματα, μετρητά κ.α.) ή άυλα (προνόμια ευρεσιτεχνίας, φήμη και πελατεία).

Με τους **προσωπικούς λογαριασμούς** παρακολουθούνται οι σχέσεις της επιχείρησης προς τρίτα πρόσωπα, νομικά ή φυσικά.

Οι προσωπικοί λογαριασμοί διακρίνονται σε λογαριασμούς απαιτήσεων (είναι λογαριασμοί του Ενεργητικού) και σε λογαριασμούς υποχρεώσεων (είναι λογαριασμοί του Παθητικού).

Συνήθεις τίτλοι είναι:

- πελάτες
- χρεώστες
- γραμμάτια εισπρακτέα
- προκαταβολές σε προμηθευτές
- προκαταβολές στο προσωπικό
- προμηθευτές
- πιστωτές
- γραμμάτια πληρωτέα
- Κρατήσεις υπέρ τρίτων π.χ. Ι.Κ.Α.
- Δάνεια
- προκαταβολές πελατών

Επειδή με τους λογαριασμούς αξιών παρακολουθούνται στοιχεία του Ενεργητικού, συνεπάγεται ότι οι λογαριασμοί αυτοί παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα.

Κατά την απόκτηση τού στοιχείου από την επιχείρηση , διενεργείται η πρώτη εγγραφή στον λογαριασμό αξίας.

Στην συνέχεια αν πρόκειται για αύξηση τού στοιχείου , χρεώνεται ο σχετικός λογαριασμός , και πιστώνεται με κάθε ελάττωση τού στοιχείου.

Αν ένας λογαριασμός αξίας εμφανίζει πιστωτικό υπόλοιπο , τότε σίγουρα έχει γίνει λάθος εγγραφή την οποία πρέπει να αναζητήσουμε και να διορθώσουμε.

Οι προσωπικοί λογαριασμοί λειτουργούν ως εξής:

Οι λογαριασμοί απαιτήσεων , λειτουργούν όπως και οι λογαριασμοί τού Ενεργητικού. Κατά την διάρκεια της λειτουργίας τους παρουσιάζουν χρεωστικό υπόλοιπο ή είναι εξισωμένοι.

Οι λογαριασμοί υποχρεώσεων λειτουργούν όπως και οι λογαριασμοί τού παθητικού. Κατά την διάρκεια της λειτουργίας τους παρουσιάζουν πιστωτικό υπόλοιπο ή είναι εξισωμένοι.

4. Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ "ΚΑΘΑΡΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ"

Για τις διάφορες μεταβολές της καθαρής περιουσίας χρησιμοποιήσαμε μέχρι τώρα τον μοναδικό λογαριασμό "Καθαρά Περιουσία".

Με αυτόν όμως τον τρόπο , δεν μπορούμε να πάρουμε σωστές πληροφορίες για κάθε στοιχείο που συνθέτει τον λογαριασμό αυτόν.

Βέβαια το συνολικό αποτέλεσμα μιας χρονικής περιόδου βρίσκεται από την σύγκριση της αρχικής και τελικής καθαρής περιουσίας (αρχή και τέλος της χρονικής περιόδου), όμως δεν παρέχονται οι αναγκαίες πληροφορίες για τις πηγές προέλευσης αυτού.

Έτσι λοιπόν δεν έχουμε ακριβείς πληροφορίες για τα κέρδη , τις ζημιές , τα έξοδα , τις αναλήψεις ή νέες εισφορές τού επιχειρηματία κ.λπ.

Ο λογαριασμός λοιπόν "καθαρά Περιουσία" διαιρείται και αντικαθίσταται με άλλους λογαριασμούς , όσες είναι και οι κατηγορίες των στοιχείων που θέλουμε να παρακολουθήσουμε:

α. Από τον λογαριασμό "Κεφάλαιο".

β. Από τον ατομικό λογαριασμό τού επιχειρηματία , που λειτουργεί συνήθως με τον τίτλο "Ατομικές Απολήψεις" για τις ατομικές εταιρίες.

γ. Από τους λογαριασμούς κερδών , εσόδων και ζημιών

δ. Από τους λογαριασμούς των διαφόρων εξόδων

ε. Από τους λογαριασμούς των διαφόρων αποθεματικών.

Οι λογαριασμοί που αντικαθιστούν τον λογαριασμό ΚΠ λειτουργούν όπως λειτουργεί και αυτός , δηλαδή: Πιστώνονται με τις αυξήσεις και χρεώνονται με τις ελαττώσεις.

Αν πρόκειται για αύξηση της ΚΠ θα πιστωθεί ο σχετικός λογαριασμός , αφού και η ΚΠ θα πιστωνόταν , αν δε πρόκειται για ελάττωση της ΚΠ θα χρεωθεί ο σχετικός λογαριασμός , αφού και η καθαρά περιουσία θα χρεωνόταν.

Λογαριασμός Κεφάλαιο

Ο λογαριασμός αυτός πιστώνεται κατά την ίδρυση της επιχείρησης , με την αξία των εισφορών του επιχειρηματία στην επιχείρηση (διαφορά μεταξύ Ε και Π) , καθώς επίσης και με τις συμπληρωματικές εισφορές του κατά την διάρκεια της χρήσης.

Στις ατομικές επιχειρήσεις στον λογαριασμό "Κεφάλαιο" μεταφέρεται στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία) οπότε πιστώνεται ή χρεώνεται ανάλογα.

Το πιστωτικό υπόλοιπο τού λογαριασμού "Κεφάλαιο" δείχνει πόσα οφείλει η επιχείρηση στον επιχειρηματία.

Λογαριασμός "Ατομικές Απολήψεις"

Ο λογαριασμός αυτός λειτουργεί κατά την διάρκεια της χρήσης και εμφανίζει την αξία των χρημάτων τα οποία ο επιχειρηματίας αποσύρει από την επιχείρησή του για τις ατομικές του ανάγκες.

Επειδή οι παραπάνω απολήψεις αποτελούν ελάττωση της ΚΠ , άρα ο λογαριασμός "Ατομικές Απολήψεις" χρεώνεται με αυτές.

Το χρεωστικό υπόλοιπο τού λογαριασμού αυτού δείχνει το ποσό των αναλήψεων τού επιχειρηματία από την επιχείρηση.

5. Λογαριασμοί Κερδών και Ζημιών

Με τους λογαριασμούς αυτούς παρακολουθούνται οι μεταβολές που επέρχονται στην ΚΠ κατά την διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης , οι οποίες προέρχονται από τις δραστηριότητες της επιχείρησης για την επίτευξη τού σκοπού της.

Βέβαια κάθε επιχείρηση προσπαθεί να πραγματοποιήσει κέρδος , δεν αποκλείεται όμως από μια πράξη ή από ένα τυχαίο γεγονός να προκύψει ζημία.

Τα αποτελέσματα αυτά , θετικά ή αρνητικά , θίγουν άμεσα την ΚΠ , οπότε οι λογαριασμοί στους οποίους εγγράφονται αυτά πιστώνονται , αν τα αποτελέσματα είναι θετικά οπότε αυξάνουν την Καθαρά Περιουσία.

Αν τα αποτελέσματα είναι αρνητικά χρεώνονται , επειδή μειώνουν την καθαρά περιουσία.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΜΦΑΝΙΖΟΥΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΘΕΤΙΚΟ Η ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ.

Και αυτοί που εμφανίζουν θετικό αποτέλεσμα έχουν πάντα πιστωτικό υπόλοιπο (αφού αποτελούν αυξήσεις της ΚΠ) , αυτοί δε που εμφανίζουν αρνητικό αποτέλεσμα έχουν πάντα χρεωστικό υπόλοιπο (αφού αποτελούν μειώσεις της ΚΠ).

Οι τίτλοι των αποτελεσματικών λογαριασμών εξαρτώνται από την φύση τού αποτελέσματος το οποίο εμφανίζουν.

Συνήθεις τίτλοι είναι:

Κέρδη από εμπορεύματα , κέρδη από επισφαλείς χρεώστες, κέρδη από εκποίηση επίπλων , έκτακτα κέρδη , ζημίες από πώληση εμπορευμάτων , ζημίες από πώληση μηχανημάτων κ.λπ.

6. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ "ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ"

Κατά την διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου , οι επιμέρους λογαριασμοί που αντικαθιστούν τον λογαριασμό της καθαρής περιουσίας παρέχουν σαφείς πληροφορίες για το στοιχείο που αντιπροσωπεύουν.

Στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου , και για να προσδιορίσουμε το οικονομικό αποτέλεσμα της επιχείρησης πρέπει να συγκεντρωθούν σε ένα λογαριασμό , ο οποίος με το υπόλοιπο του θα δείχνει το συνολικό αποτέλεσμα της χρήσης.
Ο λογαριασμός αυτός λέγεται "Αποτελέσματα Χρήσης".

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΞΟΔΩΝ

Με τους λογαριασμούς εξόδων παρακολουθούνται τα έξοδα που πραγματοποιεί η επιχείρηση κατά την διάρκεια της δραστηριότητάς της.
Επειδή οι λογαριασμοί εξόδων αποτελούν μειώσεις της ΚΠ , χρεώνονται με κάθε έξοδο που πραγματοποιείται.
Συνεπώς οι λογαριασμοί αυτοί παρουσιάζουν χρεωστικό υπόλοιπο.

Συνήθεις τίτλοι λογαριασμών εξόδων είναι:

- Αμοιβές προσωπικού
- Ενοίκια
- Αμοιβές τρίτων
- Φόροι
- Διαφημίσεις
- Έξοδα φωτισμού
- Έξοδα κίνησης και ταξιδιών
- Ταχυδρομικά έξοδα
- Τόκοι κ.λπ.

Έξοδα είναι τα χρήματα τα οποία ξοδεύει η επιχείρηση κατά την διάρκεια της λειτουργίας της, για να επιτύχει τον σκοπό της. Π.χ. μισθοί , ενοίκια , γραφική υλη κ.λπ.
Τα έξοδα προορίζονται να καταναλωθούν για να αποδώσουν μελλοντικά στην επιχείρηση.
Συνεπώς , αποτελούν ενεργητικό , μικρής όμως διάρκειας.

Τα έξοδα μπορούμε να διακρίνουμε στις παρακάτω κατηγορίες:

1. Άμεσα ή Ειδικά έξοδα

Είναι εκείνα που επιβαρύνουν απευθείας ένα περιουσιακό στοιχείο π.χ. τα μεταφορικά τού Ζ εμπορεύματος.

2. Έμμεσα ή Γενικά έξοδα

Είναι εκείνα που αφορούν το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων π.χ. φωτισμός , μισθοί , ασφάλιστρα.

Τα γενικά έξοδα επιβαρύνουν την τιμή πώλησης των πωλουμένων αγαθών ή υπηρεσιών κατόπιν υπολογισμού ενός συντελεστή επιβάρυνσης.

3. Σταθερά έξοδα

Είναι τα έξοδα εκείνα τα οποία είναι αμετάβλητα της δραστηριότητας της επιχείρησης.

4. Μεταβλητά έξοδα

Είναι εκείνα τα οποία μεταβάλλονται από την δραστηριότητα της επιχείρησης.

5. Δεδουλευμένα έξοδα

Είναι εκείνα τα οποία αφορούν μια χρονική περίοδο και τα οποία αναλώθηκαν μέσα σε αυτήν την περίοδο , άσχετα αν έχουν εξοφληθεί ή οφείλονται.

6. Μη Δεδουλευμένα έξοδα

Είναι τα έξοδα τα οποία αν και πραγματοποιήθηκαν μέσα σε μια χρονική περίοδο , όμως δεν αφορούν αυτήν , αλλά μελλοντική χρονική περίοδο.

Π.χ. Καταβάλλει για ενοίκιο 12 μηνών η επιχείρηση Β το ποσό των 300.000 € (μηνιαίο ενοίκιο 20.000 €)

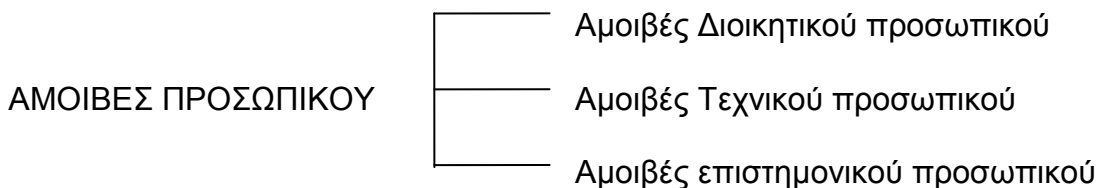
Δεδουλευμένα ενοίκια = $12 \times 20.000 = 240.000$

Μη Δεδουλευμένα ενοίκια = $300.000 - 240.000 = 60.000$ τα οποία αφορούν την επόμενη χρήση.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

Οι λογαριασμοί εξόδων λειτουργούν όπως και οι λογαριασμοί τού Ενεργητικού. Άρα το υπόλοιπο τους κατά την διάρκεια της χρήσης θα είναι χρεωστικό.

Οι λογαριασμοί εξόδων μπορεί να λειτουργούν σαν περιληπτικοί αναλυόμενοι σε ειδικούς π.χ.

Όλοι οι λογαριασμοί εξόδων όταν δεν τηρούνται σε έναν περιληπτικό λογαριασμό , στο τέλος της χρήσης , συγκεντρώνονται στον λογαριασμό "Γενικά έξοδα Διαχείρισης".

Τα γενικά έξοδα **μερίζονται** με βάση διάφορα κριτήρια και επιβαρύνουν τα εμπορεύματα , τα προϊόντα , τις υπηρεσίες κ.λπ.

Δια του μερισμού τα έξοδα επιβαρύνουν το κόστος.

Το μέρος εκείνο των γενικών εξόδων που δεν είναι δυνατόν να μερισθεί , μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΣΟΔΩΝ

Έσοδα είναι τα εισπραχθέντα ή για είσπραξη ποσά από την επιχείρηση, σαν αντάλλαγμα για τα οικονομικά αγαθά τα οποία αυτή διέθεσε ή τις υπηρεσίες της.

Το είδος τού εσόδου εξαρτάται από το αντικείμενο της επιχείρησης.

Για μια εμπορική εταιρία θα είναι το αντίτιμο των πωληθέντων εμπορευμάτων , για μια ασφαλιστική , τα ασφάλιστρα , μια μεταφορική τα ναύλα ή το εισιτήριο , μια εκπαιδευτική τα δίδακτρα.

Τα έσοδα της επιχείρησης , τα οποία προέρχονται από το κύριο αντικείμενό αυτής , αποτελούν τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης.

Τα έσοδα διακρίνονται σε:

1. Τακτικά ή ομαλά

Είναι εκείνα που πραγματοποιούνται κανονικά κατά την λειτουργία της επιχείρησης , μέσα στα πλαίσια τού αντικειμένου της.

2. Σε έκτακτα ή ανώμαλα

Είναι εκείνα που πραγματοποιούνται έκτακτα και έξω από τα πλαίσια τού αντικειμένου της επιχείρησης.

3. Σε δεδουλευμένα

Είναι εκείνα που αφορούν μια χρονική περίοδο , άσχετα αν πραγματοποιήθηκαν μέσα στην περίοδο αυτήν.

4. Σε Μη Δεδουλευμένα

Είναι εκείνα που αφορούν μελλοντική χρονική περίοδο.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Οι λογαριασμοί εσόδων λειτουργούν όπως και οι λογαριασμοί τού Παθητικού. Άρα κατά την διάρκεια της χρήσης αν έχουν υπόλοιπο , αυτό είναι πιστωτικό.

Συνήθως , οι τίτλοι των λογαριασμών εσόδων είναι:

- Πωλήσεις
- Προμήθειες
- Δίδακτρα
- Εισιτήρια
- Ασφάλιστρα
- Έσοδα παροχής υπηρεσιών

Για κάθε μορφή εσόδου δημιουργείται και ένας λογαριασμός.

Περιληπτικοί λογαριασμοί εσόδων δημιουργούνται όταν κρίνεται απαραίτητο όπως π.χ. σε μια Ξενοδοχειακή επιχείρηση.

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΝΟΙΚΙΑ

_____	υπνοδωμάτια ξενοδοχείου
_____	οικισμών
_____	κινηματογράφου
_____	αίθουσας δεξιώσεων

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΛΥΜΕΝΕΣ

ΑΣΚΗΣΗ # 1

Η επιχείρηση Κ.Παπαγεωργίου έχει τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

Κτίρια = 200.000 €
Έπιπλα = 300.000 €
Μετρητά = 700.000 €
Χρεώστες = 150.000 €

Οφείλει σε προσωπικούς λογαριασμούς 600.000 € και σε Γραμμάτια 140.000 €.

Ποιο είναι το Ενεργητικό ,το Παθητικό και η Καθαρά περιουσία της επιχείρησης;

ΛΥΣΗ ΑΣΚΗΣΗΣ # 1

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Κτίρια = 200.000 €
Έπιπλα = 300.000 €
Μετρητά = 700.000 €
Χρεώστες = 150.000 €
=====

1.350.000 €

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Πιστωτές = 600.000
Γραμμάτια πληρωτέα = 140.000
=====

740.000 €

$$E = \Pi + ΚΠ \text{ -----} \rightarrow ΚΠ = E - \Pi = 1.350.000 - 740.000 = 610.000 \text{ €}$$

ΑΣΚΗΣΗ # 2

Ποιο είναι το Ενεργητικό μιας επιχείρησης όταν το Παθητικό είναι 400.000 € και η Καθαρά Περιουσία 140.000 € ;

ΛΥΣΗ

$$E = \Pi + ΚΠ \text{ -----} \rightarrow E = 400.000 + 140.000 = 540.000 \text{ €}$$

ΑΣΚΗΣΗ # 3

Ποια είναι η Καθαρά Περιουσία της επιχείρησης όταν το Ενεργητικό είναι 700.000 € και το Παθητικό είναι 400.000 € ;

ΛΥΣΗ

$$E = \Pi + ΚΠ \text{ -----} \rightarrow ΚΠ = E - \Pi = 700.000 - 400.000 = 300.000 \text{ €}$$

ΑΣΚΗΣΗ # 4

Η Επιχείρηση Καλλυντικών Λ.Γεωργίου έχει τα εξής περιουσιακά στοιχεία:

Έπιπλα = 150.000 €

Ακίνητα = 400.000 €

Μεταφορικά Μέσα = 1.200.000 €

Εμπορεύματα = 400.000 €

Χρεώστες = 220.000 €

Οφείλει δε σε πιστωτές 1.020.000 € και σε Γραμμάτια πληρωτέα 540.000 €.

Ποιο είναι το Ενεργητικό, το Παθητικό και η Καθαρά Περιουσία της επιχείρησης ;

ΛΥΣΗ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Έπιπλα	=	150.000 €
Ακίνητα	=	400.000 €
Μεταφορικά Μέσα	=	1.200.000 €
Εμπορεύματα	=	400.000 €
Χρεώστες	=	220.000 €
	=====	
		2.350.000 €

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Πιστωτές	=	600.000
Γραμμάτια πληρωτέα	=	140.000
	=====	
		740.000 €

$$E = \Pi + ΚΠ \text{ -----} \rightarrow ΚΠ = E - \Pi = 1.350.000 - 740.000 = 610.000 \text{ €}$$

ΑΣΚΗΣΗ # 5

Στην Απογραφή της επιχείρησης Κ.Κωνσταντινίδης ,την 31 Δεκεμβρίου 2010,βρεθηκαν τα εξής:

Μετρητά 200.000 €

εμπορεύματα :

 λινά υφάσματα 40 μέτρα προς 200 €

 μεταξωτά υφάσματα 30 μέτρα προς 1200 €

 βαμβακερά υφάσματα 16 μέτρα προς 400 €

Έχει να λάβει από τον Κ.Νιακα 100.000 € και τον Φ.Στεργίου 44.000 €.

Οφείλει στους: Ξ.Καρασιμο 134000 €

 Δ.Δημητριου 96.000 €

 Κ.Παππα 12.000 €

Έχει να εισπράξει τα εξής Γραμμάτια: Συν/κη αποδοχής Κ.Κ. 14.000 € Γραμμάτιο υπογρ. Π.Ν. 7.000 € Συν/κη αποδοχής Κ.Π. 11.000 €

Έπιπλα και σκεύη:

Μια γραφομηχανή BROTHER 36.000 €

Μια πολυθρόνα διευθυντού 56.000 €

Ένα γραφείο συσκέψεων 76.000 €

Τρία καθίσματα προς 1400 € το καθένα

Ζητείται να συνταθεί η Απογραφή.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ της επιχείρησης Κ.Κωνσταντινίδης την 31.12.2010

	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
1	Ταμείο		200000	
2	Εμπορεύματα			
	Λινά 40 μ. προς 200 €	8000		
	Μεταξωτά 30μ.προς 1200 €	36000		
	Βαμβακερά 16μ.προς 400 €	<u>6400</u>	50400	
3	Χρεώστες			
	Κ.Νιακας	100000		
	Φ.Στεργίου	<u>44000</u>	144000	
4	Γραμμάτια εισπρακτέα			
	Συν/κη αποδοχής Κ.Κ.	14000		
	Συν/κη αποδοχής Κ.Π.	7000		
	Γραμμάτιο υπογρ.Π.Ν.	<u>11000</u>	32000	
5	Έπιπλα και Σκεύη			
	Μια γραφ/νη Brother	36000		
	Μια πολυθρόνα δ/ντου	56000		
	Ένα γραφείο συσκέψεων	76000		
	Τρία καθίσματα προς 1400	<u>4200</u>	172200	598600
			-----	=====
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		598600	
	ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
	Πιστωτές			
	Ξ.Καρασιμος	134000		
	Δ.Δημητριου	96000		
	Κ.Παππας	12000	242000	242000
	Καθαρή Περιουσία		356600	
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		598600	

ΑΣΚΗΣΗ # 6

Όταν έγινε η απογραφή στο κατάστημα Κ.Παπακώστα την 31 Δεκεμβρίου βρέθηκαν τα εξής:

Μετρητά 130000 €

Εμπορεύματα 200000 €

Ακίνητα 350000 €

Πιστωτές 80000 €

Γραμμάτια Εισπρακτέα 70000 €

Γραμμάτια Πληρωτέα 150000 €

Χρεώστες 145000 €

Έπειτα διενεργήθηκαν οι παρακάτω πράξεις:

- 1) Ο χρεώστης Κ. Βασιλείου προς εξόφληση του χρέους του 30000 € υπογράφει συν/κη λήξης τριών μηνών και ονομαστικής αξίας 32000 €.
- 2) Εισπράττει το γραμμάτιο υπογραφής Δημητρίου ονομαστικής αξίας 8000 € μετρητοίς.
- 3) Αγοράζει εμπορεύματα αξίας 18000 € από τον Μ.Γεωργίου το 1/3 μετρητοίς, το 1/3 επί πιστώσει και το 1/3 με συν/κη λήξης δυο μηνών στην οποία προστίθενται και τόκοι 400 €.
- 4) Εξοφλεί πιστωτή στον οποίο όφειλε 15000 € με έκπτωση 10%.
- 5) Καταστρεφονται εμπορεύματα ανασφάλιστα αξίας 2000 €.
- 6) Πουλάει εμπορεύματα αξίας 30000 € αντί 42000 μετρητοίς.
- 7) Μεσολαβεί για την πώληση εμπορευμάτων του Κ. Παππα και εισπράττει προμήθεια 18000 €.

Ζητείται να συνταθεί ο αρχικός Ισολογισμός, να καταχωρηθούν οι παραπάνω πράξεις στους λογαριασμούς και να συνταθεί ο τελικός Ισολογισμός.

Να συγκριθεί επίσης η Καθαρά Περιουσία των δυο Ισολογισμών αρχικών και τελικών και να προσδιορίσει το θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία) των εργασιών της επιχείρησης.

<u>ΛΥΣΗ</u>			
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>	<u>ΑΡΧΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</u>	<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>	
ΤΑΜΕΙΟ	130000	ΠΙΣΤΩΤΕΣ	80000
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	200000	ΓΡΑΜ/ΤΙΑ ΠΛΗΡ/ΤΕΑ	150000
ΑΚΙΝΗΤΑ	350000	ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	665000
ΓΡΑΜ/ΤΙΑ ΕΙΣ/ΚΤΕΑ	70000		
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	145000		
	895000		895000

<u>ΤΑΜΕΙΟ</u>	
130000	6000
8000	13500
42000	
18000	
198000	19500

<u>ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ</u>	
200000	2000
18000	30000
218000	32000

<u>ΑΚΙΝΗΤΑ</u>	
350000	

<u>ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣ/ΚΤΕΑ</u>	
70000	8000
32000	
102000	

<u>ΧΡΕΩΣΤΕΣ</u>	
145000	30000

<u>ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡ/ΤΕΑ</u>	
	150000
	6400
	156400

<u>ΠΙΣΤΩΤΕΣ</u>		<u>ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ</u>	
15000	80000	400	665000
	6000	2000	2000
	86000		1500
			12000
			18000
		2400	698500

<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>	<u>ΤΕΛΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</u>	<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>	
ΤΑΜΕΙΟ	178500	ΠΙΣΤΩΤΕΣ	71000
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	186000	ΓΡΑΜ/ΤΙΑ ΠΛΗΡ/ΤΕΑ	156400
ΑΚΙΝΗΤΑ	350000	ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	696100
ΓΡΑΜ/ΤΙΑ ΕΙΣ/ΚΤΕΑ	94000		
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	115000		
	923500		923500

Η Καθαρή Περιουσία αυξήθηκε (κέρδος) κατά 31100 €.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

ΜΕΘΟΔΟΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Α. ΜΕΘΟΔΟΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Οι αρχές και οι κανόνες στους οποίους στηρίζονται οι εγγραφές στα λογιστικά βιβλία αποτελούν τις λογιστικές μεθόδους.

Οι μέθοδοι της λογιστικής διακρίνονται στην απλογραφική μέθοδο ή απλογραφία και στην διπλογραφική μέθοδο ή διπλογραφία.

1. ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ή ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΑ

Απλογραφική μέθοδος είναι εκείνη κατά την οποία δεν παρακολουθούνται όλα τα στοιχεία με λογιστικές εγγραφές, αλλά μόνον μερικά στοιχεία της οικονομικής κατάστασης, καθώς επίσης δεν παρακολουθούνται με λογιστικές εγγραφές οι μεταβολές της καθαρής περιουσίας.

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει ατέλειες γιατί δεν ανταποκρίνεται στους βασικούς σκοπούς της λογιστικής.

Με την μέθοδο αυτή δεν είναι γνωστή :

- α) Η θέση κάθε στοιχείου της οικονομικής κατάστασης (αφού δεν τηρούνται όλοι οι λογαριασμοί)
- β) Η πηγή προέλευσης των αποτελεσμάτων (αφού δεν λειτουργούν οι λογαριασμοί αποτελεσμάτων)
- γ) Η διαμόρφωση των εξόδων

Επίσης με την μέθοδο αυτή, δεν μπορούμε να έχουμε τις διάφορες και πολύ αναγκαίες συμφωνίες των εγγράφων.

Κατά την απλογραφική μέθοδο ,το αποτέλεσμα της χρήσης , και γενικά το αποτέλεσμα μιας χρονικής περιόδου, προσδιορίζεται συγκρίνοντας την απογραφή που έγινε κατά την αρχή της χρήσης (περιόδου) με την απογραφή του τέλους αυτής.
Η απλογραφία εφαρμόζεται σε μικρές επιχειρήσεις.

2. ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ή ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΑ

Διπλογραφική μέθοδος είναι η μέθοδος εκείνη με την οποία με κατάλληλες λογιστικές εγγραφές παρακολουθούνται όλα τα στοιχεία της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Η μέθοδος αυτή - με την οποία ασχοληθήκαμε σε όλα τα προηγούμενα μαθήματα - είναι εκείνη που ανταποκρίνεται πλήρως στις λογιστικές ανάγκες των επιχειρήσεων.

Με την μέθοδο αυτή παρακολουθούνται με κατάλληλες λογιστικές εγγραφές , όλα τα στοιχεία της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και μπορούμε να γνωρίζουμε κάθε στιγμή τις πηγές προέλευσης των αποτελεσμάτων και πως διαμορφώνονται τα έξοδα.

Επίσης με την μέθοδο αυτή , επιτυγχάνεται η αριθμητική συμφωνία των λογιστικών εγγραφών , και επιτυγχάνεται έτσι και ο λογιστικός έλεγχος αυτών.

Η μέθοδος αυτή ονομάζεται διπλογραφική , γιατί κάθε οικονομική πράξη ή γεγονός μεταβάλλει δυο τουλάχιστον λογαριασμούς.

B. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Λογιστικό σύστημα είναι η ακολουθούμενη πορεία εγγραφών στα λογιστικά βιβλία, με βάση τις αρχές της διπλογραφικής μεθόδου.

Τα περισσότερο διαδεδομένα και χρησιμοποιούμενα στην πράξη λογιστικά συστήματα είναι:

1. Το Κλασσικό ή Ιταλικό σύστημα
2. Το Συγκεντρωτικό σύστημα
3. Το Αμερικανικό ή Σύστημα Ημερολογίου - Καθολικού

1. Το Κλασσικό ή Ιταλικό σύστημα

Το Κλασσικό σύστημα είναι το αρχαιότερο και το περισσότερο βασικό σύστημα.

Η γνώση του συστήματος αυτού αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την μελέτη των άλλων συστημάτων.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα του Κλασσικού συστήματος ,είναι ότι **λειτουργεί ένα μόνον ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ** στο οποίο εγγράφονται όλες οι οικονομικές πράξεις που διενεργούνται από την επιχείρηση κατά χρονολογική σειρά και στην συνέχεια από το ημερολόγιο ενημερώνονται το Γενικό Καθολικό και τα Αναλυτικά Καθολικά.

Κατά το κλασσικό σύστημα χρησιμοποιούνται τα εξής Βιβλία:

- Το Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού
- Το Ημερολόγιο
- Το Γενικό Καθολικό
- Τα Αναλυτικά Καθολικά
- Τα διάφορα βοηθητικά βιβλία (π.χ. Βιβλίο Γραμμάτων Εισπρακτέων, Πληρωτέων κ.λπ.).

Έτσι όπως μας είναι ήδη γνωστό , κατά το σύστημα αυτό ακολουθούμε την παρακάτω πορεία:

Αντίθετη πορεία ακολουθείται στο συγκεντρωτικό σύστημα.

Δηλαδή καταχωρούμε τις συναλλαγές (διάφορες εγγραφές):

- πρώτα στα αναλυτικά ημερολόγια
- μετά τις καταχωρούμε συνοπτικά με συγκεντρωτικές εγγραφές στο συγκεντρωτικό Ημερολόγιο (γι' αυτό λέγεται συγκεντρωτικό και όχι γενικό όπως στο κλασικό σύστημα).
- από το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο τις μεταφέρουμε στο Γενικό Καθολικό.
- Ενημερώνουμε τα αναλυτικά καθολικά (όπως στο Κλασικό σύστημα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

1. Λογιστική Οργάνωση

1.1.Γενικές Παρατηρήσεις

Προκειμένου να διαφανούν τα οφέλη που προκύπτουν από ένα αποτελεσματικά οργανωμένο λογιστήριο , θα περιγράψουμε παρακάτω , σε γενικές γραμμές, τις κυριότερες εργασίες που περιλαμβάνονται στη διαδικασία της λογιστικής οργάνωσης.

Ο οργανωτής-λογιστής που έχει αναλάβει να οργανώσει το λογιστήριο μιας επιχείρησης και, κατά συνέπεια, να καταρτίσει ένα Λογιστικό Σχέδιο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της, πρέπει, πριν από κάθε άλλη ενέργεια, να μελετήσει:

- Τη διάρθρωση της επιχείρησης γενικά.
- Το προϊόν ή προϊόντα που παράγονται.
- Τα δικαιολογητικά έγγραφα που χρησιμοποιούνται.

1.2.Διάρθρωση Επιχείρησης

Ο οργανωτής οφείλει να κατατοπιστεί απόλυτα πάνω στη συναλλακτική δραστηριότητα, διοικητική διάρθρωση και παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης.

Συναλλακτική δραστηριότητα:

- Κάτω από ποιες συνθήκες πουλάει η επιχείρηση;
- Έχει πρατήρια, υποκαταστήματα κτλ.;
- Υπάρχει λόγος για διαίρεση των πωλήσεων κατά γεωγραφικές περιοχές;
- Υπάρχουν είδη συσκευασίας που επιστρέφονται;
- Πώς εκκαθαρίζονται οι σχετικές δοσοληψίες;
- Συμπίπτει η τιμολόγηση με την παράδοση; Πώς πρέπει να εμφανίζεται λογιστικά ο ενδεχόμενος ετεροχρονισμός;
- Ποιος είναι ο μέσος ημερήσιος αριθμός των τιμολογίων που εκδίδονται;
- Ποιος είναι ο αριθμός των πελατών;
- Δίνονται συστηματικά προκαταβολές από τους πελάτες έναντι παραγγελιών τους;

Πολλά τέτοια ερωτήματα υπάρχουν. Για καθένα από αυτά υπάρχει μια απάντηση.

Σε κάθε απάντηση αντιστοιχεί μια οργανωτική-λογιστική λύση που θα καθορίζει, για παράδειγμα, το είδος των δικαιολογητικών που θα χρησιμοποιηθούν, τη γραμμογράφηση των βοηθητικών βιβλίων που απαιτείται, τον τύπο των εγγράφων που πρέπει να υιοθετηθεί κτλ.

Διοικητική διάρθρωση:

Ο οργανωτής πρέπει να προσαρμόσει το σχέδιό του με τη διοικητική διάρθρωση που υπάρχει, αλλά και να ζητήσει να γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις στη διοικητική αυτή διάρθρωση, ώστε να διευκολύνεται η πληροφόρηση και η βελτίωση της απόδοσης του λογιστηρίου.

Μερικά από τα ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν εδώ είναι:

Πώς διαχωρίζονται τα πραγματικά έξοδα γενικής διοίκησης από τα λοιπά έξοδα; Ποιος είναι ο κατάλληλος τρόπος καταλογισμού τους;

Υπάρχει λόγος να διαχωριστούν σε σταθερά, μεταβλητά κτλ.;

Παραγωγική διαδικασία:

Αυτή υπάρχει μόνο στις παραγωγικές μονάδες. Ο οργανωτής οφείλει να εξακριβώσει, με τη βοήθεια των τεχνικών στελεχών της επιχείρησης, τα κύρια παραγωγικά κέντρα, τη διαδρομή των υλών, τα βοηθητικά κέντρα που προσφέρουν υπηρεσίες στα κύρια κέντρα, τις παροχές και αντιπαροχές υπηρεσιών μεταξύ των βοηθητικών κέντρων, τις μονάδες μέτρησης που χρησιμοποιούνται, τις φύρες, τις αποδόσεις κτλ.

Τα παραπάνω στοιχεία είναι ένα μέρος των πληροφοριών που χρειάζεται ο οργανωτής προκειμένου να καθορίσει πόσες και ποιες θέσεις κόστους θα παρακολουθήσει λογιστικά, έτσι ώστε να γίνεται επιστημονική κοστολόγηση.

1.3. Προϊόν

Η μελέτη του προϊόντος είναι συμπληρωματική της προηγούμενης μελέτης. Πολλές είναι οι περιπτώσεις που μπορεί να εμφανιστούν:

- Όταν παράγονται με την ίδια βασική διαδικασία ένα ή περισσότερα κύρια προϊόντα και υποπαράγωγα, π.χ. αλεύρι-πίτουρα- κτηνάλευρο
- Όταν προκύπτουν εμπορεύσιμα υπολείμματα, π.χ. κρέας, μαλλί ,δέρματα κτλ.
- Όταν προκύπτουν προϊόντα ελαττωματικά, κακότεχνα, ακατάλληλα κτλ.

Όλες οι παραπάνω περιπτώσεις επιβάλλουν και αντίστοιχες λογιστικές διακρίσεις και παρακολουθήσεις.

1.4. Δικαιολογητικά-Έγγραφα

Η μελέτη των δικαιολογητικών εγγράφων αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο κάθε λογιστικής οργάνωσης.

Όπως γνωρίζουμε, οι λογιστικές καταχωρίσεις οφείλουν να στηρίζονται πάντα, άμεσα ή έμμεσα, σε κάποιο αποδεικτικό έγγραφο (αρχή του δικαιολογητικού). Έτσι δικαιολογείται το αξίωμα που ισχύει στη λογιστική ότι "ένα λογιστήριο αξίζει τόσο όσο και τα διάφορα έγγραφα που του φέρνουν την πληροφοριακή πρώτη ύλη". Διακρίνουμε δύο κατηγορίες δικαιολογητικών:

- **Εξωτερικά**, π.χ. τιμολόγια αγοράς ,ασφαλιστήρια, φορτωτικές κ.λπ.. Τα δικαιολογητικά αυτά καταρτίζονται από τους αποστολείς τους και η επιχείρηση δεν μπορεί να επηρεάσει το σχεδιασμό τους.

Η αρτιότητα των εξωτερικών εγγράφων σε σχέση με την πληρότητα, σαφήνεια , συστηματική κατάταξη κ.λπ. των σχετικών πληροφοριών εξαρτάται από τον βαθμό διάδοσης των αρχών της επιστημονικής οργάνωσης.

- **Εσωτερικά**, π.χ. δελτία παραγγελιών, καταστάσεις ανάλυσης ημερομισθίων, δελτία κινήσεως υλικών κ.λπ. Αυτά τα δικαιολογητικά τα μελετά και τα συνθέτει ο οργανωτής - λογιστής.

Πρόκειται για δύσκολο έργο, γιατί το εσωτερικό δικαιολογητικό δεν είναι το πρώτο τυχαίο έντυπο που παραγγέλλεται στον τυπογράφο.

Από την εξαντλητική μελέτη των απαραίτητων κάθε φορά εντύπων, από την πληροφοριακή τους πληρότητα, από την μεταξύ τους συσχέτιση και αλληλοσυμπλήρωση, εξαρτάται η επιτυχία του λογιστηρίου.

Το έντυπο-δικαιολογητικό είναι η πρώτη υλη του λογιστή.

Η ορθολογική κατάρτιση των εντύπων αποτελεί συνάρτηση της όλης διοικητικής ή λογιστικής οργάνωσης της επιχείρησης.

Πρέπει όμως να τονιστεί ότι η κατάρτιση των εντύπων, με τη σειρά της, επηρεάζει την οργάνωση.

Γενικά ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στα εξής:

-Στο συνδυασμό μεγέθους, σχήματος, χρώματος και διαγράμμισης.

-Στην πληρότητα. Το έντυπο δεν πρέπει να αφήνει τίποτα που να στηρίζεται στη μνήμη.

Οι υπάλληλοι έρχονται και παρέρχονται, τα έντυπα μένουν.

Αλλά και η ταξινόμηση των πληροφοριών μέσα στο έντυπο πρέπει να είναι σαφής και κατανοητή, με κατεύθυνση από το βασικό προς το δευτερεύον.

-Στη διαδρομή. Ο καθορισμός της διαδρομής που θα κάνει το έντυπο, από την έκδοση του μέχρι την οριστική ταξιθέτηση του στο αρχείο, έχει μεγάλη σημασία, γιατί καθορίζει τα πρόσωπα και τις υπηρεσίες που θα το διαβάσουν και θα το συμπληρώσουν.

Κατά συνέπεια, το έντυπο γίνεται φορέας αρμοδιοτήτων και ευθυνών.

Αποτελεί την απόδειξη συγκεκριμένων διοικητικών ενεργειών ή παραλείψεων.

Διαπιστώνει ακόμη τα διάφορα στάδια που έχει διατρέξει μια υπόθεση ή ενέργεια.

Το καλό έντυπο απλοποιεί και τυποποιεί την εργασία, εξοικονομεί πνευματική εργασία και κατά συνέπεια μετριάζει την κούραση του προσωπικού.

Η διεκπεραίωση των υποθέσεων γίνεται γρηγορότερη και ασφαλέστερη.

Επιπρόσθετα τα έντυπα (δικαιολογητικά) αποτελούν την βάση του έλεγχου, για αυτό πρέπει να λαμβάνεται κάθε προληπτικό μέτρο για την αποφυγή της νόθευσης τους.

ΤΕΛΟΣ, τα εσωτερικά έντυπα πρέπει να φέρουν αύξοντα αριθμό κατά λογιστική χρήση.

Κάθε υπηρεσία που εκδίδει κάποιο έντυπο πρέπει να χρησιμοποιεί ιδιαίτερη αρίθμηση.

Επίσης, κάθε έντυπο πρέπει να φέρει στοιχεία συσχέτισης με αλλά συναφή έντυπα, π.χ. στο δελτίο κίνησης υλικών γράφεται ο αριθμός της σχετικής παραγγελίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Λογιστικό σχέδιο (accounting plan) λέγεται το σχέδιο εκείνο, με το οποίο οργανώνεται, διεξάγεται και παρακολουθείται ορθολογικά όλη η λογιστική εργασία, που διενεργείται μέσα σε μια επιχείρηση.

Με το λογιστικό σχέδιο προσδιορίζεται:

α) Η λογιστική μέθοδος, που θα χρησιμοποιηθεί. Η διπλογραφία ή η απλογραφία, κυρίως η διπλογραφία.

β) Το λογιστικό σύστημα, που θα εφαρμοσθεί. Το Κλασσικό ή το Συγκεντρωτικό ή το Ημερολόγιο-Καθολικό κ.λπ.

γ) Τα ενδεδειγμένα λογιστικά βιβλία.

δ) Τα έντυπα, που θα εκδίδονται και τα οποία θα αποτελούν δικαιολογητικά των εγγραφών.

ε) Ο τρόπος αποτίμησης και απόσβεσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

στ) Ποιοι λογαριασμοί θα ανοιχτούν, με ποιους τίτλους, σε ποιες ομάδες θα καταταγούν, πως θα λειτουργούν, με ποιους κανόνες και ποια θα είναι η μεταξύ τους σύνδεση, η λεγόμενη συνδεσμολογία, ήτοι ποιοι λογαριασμοί θα πιστώνονται, όταν ένας η περισσότεροι θα χρεώνονται και αντιστρόφως.

ζ) Η μέθοδος εξεύρεσης και εξακρίβωσης του κόστους της παραγωγής. και

η) Η μέθοδος, ο χρόνος και το είδος της άσκησης του ελέγχου των λογιστικών εγγραφών για τη διασφάλιση της αλήθειας και την πρόληψη των καταχρήσεων.

Με το λογιστικό σχέδιο επιδιώκεται:

α) Η τυποποίηση των τηρούμενων λογαριασμών κατά ενιαίο τρόπο από όλες τις οικονομικές μονάδες της χώρας.

β) Η ομοιόμορφη λειτουργία και συλλειτουργία των λογαριασμών με βάση βέβαια τις παραδεγεγμένες αρχές της λογιστικής.

γ) Η δημοσίευση τυποποιημένων ισολογισμών και λοιπών οικονομικών καταστάσεων. και

δ) Ο σχεδιασμός της λογιστικής σε εθνικά μεγέθη.

Με την **τυποποίηση** και την ομοιόμορφη λειτουργία των λογαριασμών επιτυγχάνεται η αληθινή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσης των οικονομικών μονάδων της χώρας και η σωστή εκτίμηση της πιστοληπτικής της ικανότητας.

Με την **δημοσίευση** τυποποιημένων ισολογισμών και λοιπών οικονομικών καταστάσεων διευκολύνονται οι τρίτοι, με τους οποίους συναλλάσσεται η οικονομική μονάδα, οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και οι επαγγελματικές οργανώσεις στην άντληση πληροφοριών και στην διεξαγωγή των ελέγχων κατά τρόπο ώστε και το λογιστικό επάγγελμα να ανυψώνεται και η διδασκαλία της λογιστικής να εξειδικεύεται.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Το σχέδιο των λογαριασμών του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου περιλαμβάνει 10 ομάδες λογαριασμών. Είναι το λεγόμενο δεκαδικό σύστημα.

Σε κάθε ομάδα αντιστοιχεί και ένας μονοψήφιος αραβικός αριθμός από το 1-9 και ο δέκατος το 0.

Οι ομάδες 1,2 και 3 περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς του Ενεργητικού, οι ομάδες 4 και 5 τους λογαριασμούς του Παθητικού οι ομάδες 6 και 7 τους λογαριασμούς των οργανικών εξόδων και των οργανικών εσόδων αντιστοίχως, η ομάδα 8 τους λογαριασμούς αποτελεσμάτων, η ομάδα 9 τους λογαριασμούς εκμετάλλευσης και η ομάδα 0 τους λογαριασμούς τάξης.

Οι λογαριασμοί κάθε ομάδας παίρνουν, σαν πρώτο αραβικό ψηφίο, το ψηφίο της ομάδας, όπως π.χ. οι λογαριασμοί της πρώτης ομάδας το ψηφίο 1, οι λογαριασμοί της δεύτερης ομάδας το ψηφίο 2 κ.ο.κ.

Κάθε ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει μέχρι 10 το πολύ πρωτοβάθμιους λογαριασμούς με την προσθήκη στο αραβικό ψηφίο της ομάδας των αριθμών 0,1,2,3,4,5,6,7,8, και 9.

Έτσι έχουμε τις 10 παρακάτω ομάδες:

ΟΜΑΔΑ 1η : ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΟΜΑΔΑ 2η : ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

ΟΜΑΔΑ 3η : ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

ΟΜΑΔΑ 4η : ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ - ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ 5η : ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ 6η : ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

ΟΜΑΔΑ 7η : ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

ΟΜΑΔΑ 8η : ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ 9η : ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

ΟΜΑΔΑ 10η: ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ

Κάθε ομάδα λογαριασμών είναι δυνατόν να αναπτύσσεται σε 10 το πολύ πρωτοβάθμιους λογαριασμούς με την προσθήκη στο αραβικό ψηφίο της ομάδας των αριθμών 0,1,2,3,4,5,6,7,8 και 9.

Κάθε πρωτοβάθμιος λογαριασμός είναι δυνατόν να αναπτύσσεται σε 100 δευτεροβάθμιους λογαριασμούς (εκατονταδικό σύστημα).

Κάθε δευτεροβάθμιος λογαριασμός είναι δυνατόν να αναπτύσσεται σε 10,000 τριτοβάθμιους λογαριασμούς (δεκαχιλιαδικό σύστημα).

Ο αριθμός π.χ. 64.01.00 αντιστοιχεί στα έξοδα ταξιδιών εσωτερικού, που είναι τριτοβάθμιος του δευτεροβάθμιου λογαριασμού έξοδα ταξιδιού (64.01) και αυτός ανήκει στον πρωτοβάθμιο, που είναι διάφορα έξοδα (64) και αυτός στα οργανικά έξοδα, που αποτελεί την έκτη ομάδα.

Οι λογαριασμοί του Γενικού Λογιστικού σχεδίου διακρίνονται σε προαιρετικούς και υποχρεωτικούς.

Υποχρεωτικοί λέγονται οι λογαριασμοί εκείνοι (Α/θμιοι, Β/θμιοι, Γ/θμιοι κ.λπ.) οι οποίοι πρέπει να τηρούνται από την οικονομική μονάδα, που ακολουθεί το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Προαιρετικοί λέγονται οι λογαριασμοί εκείνοι, τους οποίους, αν θέλει η οικονομική μονάδα, τηρεί.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

1000 ΓΗΠΕΔΑ

1100 ΚΤΙΡΙΑ

1200 ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

1300 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ

1400 ΕΠΙΠΛΑ & ΣΚΕΥΗ

2000 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

3000 ΠΕΛΑΤΕΣ

3100 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ

3300 ΧΡΕΩΣΤΕΣ

3800 ΤΑΜΕΙΟ

4000 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

4001 ΚΕΡΔΗ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

4500 ΜΑΚΡ/ΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

5000 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ

5100 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ
 5200 ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΒΡ/ΜΕΣ ΥΠ/ΣΕΙΣ
 5300 ΠΙΣΤΩΤΕΣ
 5400 ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ
 5500 ΑΣΦ/ΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ
 6000 ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣ/ΚΟΥ
 6200 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ
 6300 ΦΟΡΟΙ-ΤΕΛΗ
 6500 ΤΟΚΟΙ
 6900 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ
 7000 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠ/ΤΩΝ
 7300 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
 8000 ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
 8100 ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤ/ΤΑ
 8600 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ
 8800 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΗ

Παράδειγμα εφαρμογής λογιστικών εγγραφών σε Βιβλία Γ' Κατηγορίας

Θα δούμε ένα πρακτικό παράδειγμα καταχώρησης οικονομικών πράξεων στο Γενικό Ημερολόγιο, Γενικό Καθολικό, το Ισοζύγιο και τα Αναλυτικά Καθολικά της υπό σύσταση ατομικής επιχείρησης του Α. Παυλίδη.

Στο παράδειγμά μας κάνουμε χρήση του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (Ε.Γ.Λ.Σ.) Έτσι η καταχώρηση γίνεται σύμφωνα με τους κωδικούς του Ε.Γ.Λ.Σ. Ας δούμε τα δεδομένα του παραδείγματος μας:

1. Ο Α. Παυλίδης για την ίδρυση της εμπορικής ατομικής του επιχείρησης καταβάλει μετρητά στις 2/3 30.000.000 €.
2. Καταθέτει στις 3/3 τα 20.000.000 € σε λογ/σμό όψεως ΕΤΕ
3. Στις 5/3 αγοράζει λογιστικά βιβλία αξίας 10.000 € (μετρητοίς) από τον προμηθευτή κ. Καλό
4. Στις 5/3 θεωρεί τα λογιστικά του βιβλία στην εφορία και πληρώνει 10.000 € για τη χαρτοσήμανσή τους.
5. Αγοράζει στις 10/3 από την «Επιπλοδομή ΕΠΕ» ένα γραφείο και δύο καρέκλες αξίας 150.000 € μετρητοίς.
6. Αγοράζει στις 17/3 Η/Υ επί πιστώσει μάρκας ALTEK από την «Computer O.E.» αξίας 400.000 €
7. Για την εγκατάσταση της επιχείρησης του, πληρώνει ενοίκια γραφείων στις 22/3 1.800.000 €. (6 μήνες προκαταβολή) και χαρτόσημο 3,6%.

Οι εγγραφές στο Γενικό Ημερολόγιο θα έχουν ως εξής:

A/A	Σ Γ Κ	Κ.Λ.Σ.		2/3	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
1	1	38	Χρηματικά Διαθέσιμα Ταμείο		30.000.000	30.000.000
	2	40.07	Κεφάλαιο Κεφάλαιο ατομικών επιχειρήσεων Κατάθεση για ίδρυση επιχείρησης		30.000.000	30.000.000
A/A	Σ Γ Κ	Κ.Λ.Σ.		3/3	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
2	1	38	Χρηματικά Διαθέσιμα Καταθέσεις όψεως σε δρχ		20.000.000	20.000.000
	1	38.00	Χρηματικά διαθέσιμα Ταμείο Κατάθεση σε ΕΤΕ		20.000.000	20.000.000

3	3	64	Διάφορα έξοδα	5/3			
		64.07	Έντυπα και γραφική ύλη				
		64.07.003	Γραφική ύλη και λοιπά υλικά γραφείων		10.000	10.000	
	4	50	Προμηθευτές				
		50.00	Προμηθευτές εσωτερικού				
		50.00.001	Καλός Κ.		10.000		10.000
			ΤΔΑ 15/5-3 Κ. Καλός	5/3			
4	4	50	Προμηθευτές				
		50.00	Προμηθευτές εσωτερικού				
		50.00.001	Καλός Κ.		10.000	10.000	
	1	38	Χρηματικά Διαθέσιμα				
		38.00	Ταμείο		10.000		10.000
			ΕΞ. ΤΔΑ 15/5-3 Κ. Καλός	5/3			
5	5	16	Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης				
		16.10	Έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης				
		16.10.002	Χαρτόσημα έναρξης επαγγέλματος		10.000	10.000	
	1	38	Χρηματικά Διαθέσιμα				
		38.00	Ταμείο		10.000		10.000
			Καταβολή χαρτοσήμου σε ΔΟΥ	10/3			
6	6	14	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός				
		14.00	Έπιπλα		150.000	150.000	
		14.00.000	Έπιπλα γραφείων				
	4	50	Προμηθευτές				
		50.00	Προμηθευτές εσωτερικού				
		50.00.002	Επιπλοδομή		150.000		150.000
			ΤΔΑ 282 / 10-3				
A/A	Σ	Γ	Κ.Λ.Σ.	10/3		ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
		Κ					
7	4	50	Προμηθευτές				
		50.00	Προμηθευτές εσωτερικού				
		50.00.002	Επιπλοδομή		150.000	150.000	
	1	38	Χρεωστικά Διαθέσιμα				
		38.00	Ταμείο		150.000		
			Εξόφληση ΤΔΑ 282 / 10-3	17/3			
8	6	14	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός				
		14.03	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές				
		14.03.000	Ηλεκτρονικός Υπολογιστής ALTEC		400.000	400.000	
	4	50	Προμηθευτές				
		50.00	Προμηθευτές				
		50.00.003	Computer ΟΕ		400.000		400.000
			ΤΔΑ 1007 / 17-3	22/3			
9	7	62.	Παροχές Τρίτων				
		62.04	Ενοίκια				
		62.04.001	Ενοίκια κτιρίων		1.800.000	1.800.000	
	8	63	Φόροι Τέλη				
		63.98	Διάφοροι Φόροι Τέλη				
		63.98.000	Χαρτόσημα μισθωμάτων		6.480	6.480	
	1	38	Χρηματικά διαθέσιμα				
		38.00	Ταμείο		1.806.480		1.806.480
			Βάση Ιδιωτικού Συμφωνητικού				

Τις παραπάνω οικονομικές πράξεις πραγματοποίησε η ατομική επιχείρηση κατά τη διάρκεια του μηνός Μαρτίου. Μετά την ενημέρωση του Γενικού Ημερολογίου έως το τέλος του μήνα ακολουθεί η ενημέρωση του Γενικού Καθολικού (πρωτοβάθμιων λογ/σμών) και

αριθμείται η στήλη του Σ.Γ.Κ. του Γενικού Ημερολογίου που αναφέρεται στις σελίδες του Γενικού Καθολικού. Για λόγους συντομίας παραθέτουμε το Γενικό Καθολικό με τη μορφή Τ. Κάθε λογαριασμός έχει τη δικιά του σελίδα. Έτσι έχουμε:

X	38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		Π σελ. 1
2/3	30.000.000	3/3	20.000.000
3/3	20.000.000	5/3	10.000
		5/3	10.000
		10/3	150.000
		22/3	1.806.480
	50.000.000		21.976.480

X	40. ΚΕΦΑΛΑΙΟ		Π σελ. 2
		2/3	30.000.000
	-		30.000.000

X	64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ		Π σελ. 3
5/3	10.000		
	10.000		-

X	50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ		Π σελ. 4
5/3	10.000	5/3	10.000
10/3	150.000	10/3	150.000
		17/3	400.000
	160.000		560.000

16. ΑΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ & ΕΞΟΔΑ			
X	ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΑΠΟΣΒΕΣΗΣ		Π σελ. 5
5/3	10.000		
	10.000		

14. ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ			
X			Π σελ. 6
10/3	150.000		
17/3	400.000		
	550.000		

X	62. ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ		Π σελ. 7
22/3	1.800.000		
	1.800.000		

X	63. ΦΟΡΟΙ ΤΕΛΗ		Π σελ. 8
22/3	6.480		
	6.480		

Μετά την ενημέρωση του Γενικού Καθολικού ακολουθεί η σύνταξη του μηνιαίου Ισοζυγίου Γενικού Καθολικού.

Ισοζύγιο Γενικού Καθολικού
Μηνός Μαρτίου

Α/Α	Κωδικός Λ.Σ.	Τίτλοι λογαριασμών	Σ Γ Κ	ΠΟΣΑ		ΥΠΟΛΟΙΠΑ	
				ΧΡΕΩΣΗΣ	ΠΙΣΤΩΣΗΣ	ΧΡΕΩΣΤΙΚΑ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ
1	38	Χρηματικά Διαθέσιμα	1	50.000.000	21.976.480	28.023.520	-
2	40	Κεφάλαιο	2	-	30.000.000	-	30.000.000
3	64	Διάφορα Έξοδα	3	10.000	-	10.000	-
4	50	Προμηθευτές	4	160.000	560.000	-	400.000
5	16	Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης	5	10.000	-	10.000	-
6	14	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	6	550.000	-	550.000	-
7	62	Παροχές Τρίτων	7	1.800.000	-	1.800.000	-
8	63	Φόροι Τέλη	8	6.480	-	6.480	-
ΣΥΝΟΛΑ				52.536.480	52.536.480	30.400.000	30.400.000

Η συμφωνία των χρεωπιστώσεων των ποσών και των υπολοίπων του ισοζυγίου μας δείχνει ότι τα ποσά από το Γενικό Ημερολόγιο στο Γενικό Καθολικό μεταφέρθηκαν σωστά. Μετά ακολουθεί η ενημέρωση των αναλυτικών καθολικών των δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων λογαριασμών όπου και εδώ μπορούμε να έχουμε τα αντίστοιχα ισοζύγια (δευτεροβάθμιων, τριτοβάθμιων λογαριασμών). Για λόγους συντομίας θα παρακάμψουμε την ενημέρωση των δευτεροβάθμιων αναλυτικών καθολικών και θα ενημερώσουμε την τελευταία βαθμίδα ανάλυσης λογαριασμών όπως αυτοί προκύπτουν από το Γενικό Ημερολόγιο.

		σελ. 1	
X	38.00 ΤΑΜΕΙΟ		Π
2/3	30.000.000	3/3	20.000.000
		5/3	10.000
		5/3	10.000
		10/3	150.000
		22/3	1.806.480
	30.000.000		21.976.480

		σελ. 3	
X	38.03 Καταθέσεις όψεως σε δρχ.		Π
5/3	20.000.000		
	20.000.000		-

		σελ. 5	
X	50.00.001 Κ. Καλός		Π
5/3	10.000	5/3	10.000
	10.000		10.000

		σελ. 7	
X	14.00.000 Έπιπλα γραφείων		Π
10/3	150.000		
	150.000		

		σελ. 9	
X	14.03.000 Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές		Π
17/3	400.000		
	400.000		

		σελ. 11	
X	62.04.001 Ενοίκια Γραφείων		Π
22/3	1.800.000		
	1.800.000		-

		σελ. 2	
X	40.07 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΤΟΜ. ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ		Π
		2/3	30.000.000
	-		30.000.000

		σελ. 4	
X	64.07.003 Γραφική Ύλη		Π
5/3	10.000		
	10.000		-

		σελ. 6	
X	16.10.002 Χαρτόσημα έναρξης επαγγέλματος		Π
5/3	10.000		
	10.000		

		σελ. 8	
X	50.00.002 Επιπλοδομή ΕΠΕ		Π
10/3	150.000	10/3	150.000
	150.000		150.000

		σελ. 10	
X	50.00.003 Computer ΟΕ		Π
		17/3	400.000
			400.000

		σελ. 12	
X	63.98.000 Χαρτόσημα Μισθωμάτων		Π
22/3	6.480		
	6.480		-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ

Όπως γνωρίζουμε , τα αποτελέσματα , ανάλογα με το χρόνο που καθορίζονται , διακρίνονται σε ολικά και περιοδικά. Το ολικό αποτέλεσμα , παρ'όλο που στην πράξη αποτελεί εξαιρετική περίπτωση, έχει μεγάλο θεωρητικό ενδιαφέρον διότι :

-Είναι το μόνο απόλυτα ακριβές , αφού απορρέει από την τελική σύγκριση των χρηματικών μονάδων , κατά το κύκλωμα χρήμα-πράγμα-χρήμα , και είναι απαλλαγμένο από τις αμφιβολίες ή και αυθαιρεσίες κάθε αποτίμησης.

-Το μεγαλύτερο μέρος των ουσιαστικών δυσκολιών της Λογιστικής βρίσκεται ακριβώς στο σωστό κατά το δυνατόν μερισμό του ολικού αποτελέσματος σε περισσότερα περιοδικά και, ετήσια αποτελέσματα.

Σχετικά με το τελευταίο παρατηρούμε ότι η ζωή της επιχείρησης, τεχνική-συναλλακτική-χρηματοοικονομική, είναι μια συνεχής ροή αντίθετων ρευμάτων, εσόδων και εξόδων.

Αυτή τη συνέχεια καλείται να διακόψει η Λογιστική, σε ορισμένα χρονικά διαστήματα, και να συγκρίνει το μέγεθος των εσόδων με το μέγεθος των εξόδων ανεξάρτητα από τις επιδράσεις της αγοράς στην αξία των περιουσιακών στοιχείων.

Αλλά μια τέτοια σύγκριση είναι σχετικά ακριβής μόνο σε σχέση με τα χρονικά έξοδα ενοίκια, μισθούς, ασφάλιστρα, τόκους κτλ., που μπορούν να υπολογιστούν ως δεδουλευμένα και μη , με απόλυτη αριθμητική ακρίβεια. Για πολλές άλλες αναλύσεις η χρονική τομή "τέλος χρήσης" είναι τεχνητή και στηρίζεται σε περισσότερο ή λιγότερο βάσιμους υπολογισμούς.

Το πρόβλημα αυτό είναι εντονότερο στην αγροτική οικονομία, δομικές βιομηχανίες, ασφαλιστικές επιχειρήσεις και γενικότερα εκεί όπου η παραγωγικό-συναλλακτική διαδικασία είναι μεγάλης χρονικής διάρκειας και πολυσύνθετη.

Για παράδειγμα, τα έξοδα λίπανσης ενός αγρού ευεργετούν όχι μόνο την επίκαιρη καλλιεργητική περίοδο, αλλά και την επομένη και μάλιστα σε απροσδιόριστη αναλογία.

Κατά συνέπεια, τα περιοδικά αποτελέσματα είναι σχετικά μόνο και περιέχουν μεγαλύτερη ανακρίβεια όσο βραχύτερος είναι ο χρόνος καθορισμού τους π.χ. τριμηνιαία, εξαμηνιαία κτλ.. Τα αποτελέσματα ενός χρόνου θεωρούνται, κατά ανάγκη συμβατικά. Αυτό συμβαίνει γιατί, παρά τις προσπάθειες της Λογιστικής και τις τελικές εγγραφές, το ολικό αποτέλεσμα δεν κατανέμεται κατ'αρέσκεια σε ορισμένα χρονικά διαστήματα. Μεταξύ των χρήσεων υπάρχει μια ουσιαστική οικονομική αλληλεγγύη, με την έννοια ότι ορισμένα αποτελέσματα μεταβιβάζονται αναγκαστικά από την μια χρήση στην άλλη και η σύμμιξη τους είναι αναπόφευκτη, π.χ. επισφαλής απαίτηση που έχει αποσβεσθεί ολοσχερώς, εισπράττεται σε κάποια επόμενη χρήση, ή τελωνειακή αμφισβήτηση εκδικάζεται και κερδίζεται κατά την επόμενη χρήση.

ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ

Στο τέλος της χρήσης και αφού θα έχει γίνει ο σχηματισμός του λογαριασμού "Αποτελέσματα Χρήσης" και η μεταφορά του υπολοίπου τού λογαριασμού αυτού , ανάλογα στον λογαριασμό "Κέρδη Χρήσης" ή "Ζημίες Χρήσης" θα πρέπει τα υπόλοιπα των λογαριασμών να δίνουν την ακριβή εικόνα των επί μέρους στοιχείων της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης.

Στην συνέχεια βάσει των υπολοίπων των λογαριασμών , θα συνταχθεί ο Ισολογισμός με τον οποίον προσδιορίζεται η όλη οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Η παραπάνω διαδικασία κατάρτιση του Ισολογισμού τέλους χρήσης και η βάσει αυτής εμφάνιση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης , δεν θα ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα για τους εξής λόγους:

1.)Κατα την διάρκεια της χρήσης, ορισμένα στοιχεία της οικονομικής κατάστασης υπέστησαν μεταβολές , τις οποίες το λογιστήριο δεν είναι δυνατόν να γνωρίζει π.χ. φύρες ή κλοπές εμπορευμάτων , φθορές παγίων στοιχείων κ.λπ.

2.)Ορισμένα έξοδα και έσοδα αν και εμφανίζονται στους λογαριασμούς, δεν έχουν όμως εξ ολοκλήρου αναλωθεί ή πραγματοποιηθεί.

Αντίθετα πραγματοποιηθέντα και μη πληρωθέντα ή εισπραχθέντα έξοδα ή έσοδα , δεν εμφανίζονται στους λογαριασμούς.

3.) Είναι δυνατόν να έχουν συμβεί λογιστικά λάθη εκούσια ή ακούσια.

Οι παραπάνω περιπτώσεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα υπόλοιπα των λογαριασμών στο τέλος της χρήσης δεν δίνουν την πραγματική εικόνα των στοιχείων που αντιπροσωπεύουν.

Άρα για να συνταχθεί Ισολογισμός ο οποίος θα εμφανίζει την πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης πρέπει να προηγηθεί αυτού η σύνταξη γενικής πραγματικής απογραφής.

Προκειμένου να συνταχθεί ο Ισολογισμός τέλους χρήσης , ακολουθείται η εξής σειρά ενεργειών:

1. Συντάσσεται το πρώτο προσωρινό ισοζύγιο

2. Διενεργείται γενική πραγματική απογραφή

3. Προσαρμόζονται τα λογιστικά βιβλία προς την απογραφή.

4. Συντάσσεται το δεύτερο προσωρινό ισοζύγιο

5. Συγκεντρώνονται όλοι οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί στον λογαριασμό "Αποτελέσματα Χρήσης" και μεταφέρεται το υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού ανάλογα στον λογαριασμό "Κέρδη Χρήσης" ή "Ζημίες Χρήσης".

6. Το θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα της χρήσης μεταφέρεται στον λογαριασμό κεφάλαιο (προκειμένου για ατομική επιχείρηση) στον οποίο μεταφέρεται και ο ατομικός λογαριασμός του επιχειρηματία

7. Συντάσσεται το οριστικό ισοζύγιο.

8. Συντάσσεται ο τελικός ισολογισμός.

9. Γίνεται το κλείσιμο των λογιστικών βιβλίων.

ΟΙ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Σύνταξη του Α προσωρινού Ισοζυγίου

Το πρώτο προσωρινό ισοζύγιο συντάσσεται βάσει των δεδομένων του Γενικού Καθολικού , όπως έχει την 31 Δεκεμβρίου.

Είναι το ισοζύγιο της 31 Δεκεμβρίου (όχι του μήνα Δεκεμβρίου) το οποίο συντάσσεται βάσει των λογιστικών βιβλίων και πριν να διενεργηθεί η εξωτερική απογραφή.

Διενέργεια Γενικής Πραγματικής Απογραφής

Η απογραφή τέλους χρήσης είναι γενική πραγματική απογραφή.

Ονομάζεται και εξωτερική απογραφή , σε αντίθεση με την εσωτερική, η οποία προκύπτει από τα δεδομένα των λογιστικών βιβλίων.

Τα στοιχεία της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης αποτιμώνται κατά την διενέργεια της απογραφής σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ.

Προσαρμογή των βιβλίων προς την απογραφή

Εφόσον υπάρχουν διαφορές μεταξύ λογιστικών βιβλίων (εσωτερικής απογραφής) και πραγματικής απογραφής (εξωτερικής απογραφής) είναι απαραίτητο να γίνει η προσαρμογή των λογιστικών βιβλίων προς τα δεδομένα της απογραφής.

Για τον λόγο αυτό διενεργούνται οι εγγραφές τακτοποίησης.

Με τις εγγραφές αυτές προσαρμόζεται κάθε στοιχείο της οικονομικής κατάστασης προς τα δεδομένα της απογραφής.

Έτσι το υπόλοιπο κάθε λογαριασμού συμφωνεί απόλυτα με την αξία που προσδιορίστηκε από την απογραφή.

Σύνταξη του Β' προσωρινού Ισοζυγίου

Το Β' προσωρινό ισοζύγιο συντάσσεται μετά την διενέργεια των εγγραφών τακτοποίησης. Άρα περιλαμβάνει τους λογαριασμούς όπως έχουν μετά την μεταφορά σε αυτούς των εγγραφών τακτοποίησης.

Σκοπός αυτού του ισοζυγίου είναι ο έλεγχος της ορθότητας των παραπάνω μεταφορών.

Συγκέντρωση αποτελεσματικών λογαριασμών

Κατά το στάδιο αυτό δημιουργείται ο λογαριασμός "Αποτελέσματα Χρήσης" στον οποίο μεταφέρονται με τις κατάλληλες ημερολογιακές εγγραφές , αφενός μεν οι λογαριασμοί που περιέχουν θετικά αποτελέσματα (πιστωτικά υπόλοιπα) αφετέρου δε οι λογαριασμοί που περιέχουν αρνητικά αποτελέσματα καθώς και οι λογαριασμοί εξόδων (χρεωστικά υπόλοιπα). Το υπόλοιπο του λογαριασμού "Αποτελέσματα Χρήσης" δείχνει το ολικό αποτέλεσμα της χρήσης , το οποίο αν είναι θετικό , μεταφέρεται στον λογαριασμό "Κέρδη Χρήσης", αν δε είναι αρνητικό στον λογαριασμό "Ζημίες Χρήσης".

Μεταφορά του τελικού αποτελέσματος και του λογαριασμού τού επιχειρηματία στον λογαριασμό "Κεφάλαιο"

Το θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα που εμφανίζεται ανάλογα στους λογαριασμούς "Κέρδη Χρήσης" ή "Ζημίες Χρήσης", μεταφέρεται στον λογαριασμό "Κεφάλαιο", στον οποίο μεταφέρεται και ο ατομικός λογαριασμός του επιχειρηματία.

Στο σημείο αυτό όλοι οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί , οι λογαριασμοί εξόδων , ο λογαριασμός "Αποτελέσματα Χρήσης" , ο λογαριασμός "Κέρδη Χρήσης" ή "Ζημίες Χρήσης" και ο ατομικός λογαριασμός του επιχειρηματία έχουν εξισωθεί.

Σύνταξη του Οριστικού Ισοζυγίου

Το οριστικό ισοζύγιο περιλαμβάνει όλους τους λογαριασμούς όπως έχουν στο Γενικό Καθολικό.

Στο ισοζύγιο αυτό οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί , οι λογαριασμοί εξόδων , ο λογαριασμός "Αποτελέσματα Χρήσης", ο ατομικός λογαριασμός του επιχειρηματία , εμφανίζονται εξισωμένοι.

Σύνταξη του Ισολογισμού Χρήσης

Ο Ισολογισμός τέλους χρήσης εμφανίζει την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης κατά το τέλος της χρήσης.

Ο Ισολογισμός αυτός συντάσσεται βάσει των υπολοίπων του οριστικού ισοζυγίου.

Κλείσιμο Βιβλίων

Το κλείσιμο των Βιβλίων γίνεται βάσει ημερολογιακής εγγραφής όπου: χρεώνονται οι λογαριασμοί που έχουν πιστωτικά υπόλοιπα και πιστώνονται οι λογαριασμοί που έχουν χρεωστικά υπόλοιπα.

Μετά την μεταφορά από το ημερολόγιο στο Γενικό Καθολικό όλοι οι λογαριασμοί έχουν εξισωθεί.

Η αντίθετη εγγραφή θα γίνει κατά το άνοιγμα των βιβλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο

ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Απόσβεση στοιχείου Πάγιου Ενεργητικού είναι η λογιστική μείωση της αξίας του. Λογιστική απόσβεση είναι το σύστημα το οποίο έχει σκοπό την κατανομή του κόστους μειωμένου κατά την υπολειμματική αξία, εφόσον υπάρχει, κατά την λήξη της ζωής του στοιχείου.

Μέθοδοι αποσβέσεων

Σταθερή Μέθοδος

Αποσκοπεί στην ευθύγραμμη κατανομή της αξίας απόσβεσης μέσα στον ωφέλιμο χρόνο ζωής του στοιχείου.

$$\text{Ετήσια Απόσβεση} = \frac{\text{Αρχική Αξία} - \text{Υπολειμματική Αξία}}{\text{Χρόνος Ζωής}}$$

Φθίνουσα Μέθοδος

Το ποσό της ετήσιας απόσβεσης με τη μέθοδο αυτή εξάγεται αφού πρώτα βρεθεί ο συντελεστής απόσβεσης που είναι συνάρτηση της Αρχικής Αξίας μείον της Υπολειμματικής Αξίας και του αθροίσματος των όρων της αριθμητικής προόδου των ετών.

Οι αποσβέσεις εμφανίζονται στα λογιστικά βιβλία με 2 τρόπους.

Τον **άμεσο τρόπο** όπου χρεώνεται ο αποτελεσματικός λογαριασμός απόσβεσης και πιστώνεται το περιουσιακό στοιχείο. Με τον τρόπο αυτό έχουμε άμεση αφαίρεση από τα λογιστικά μας βιβλία την αξία της απόσβεσης και κατά συνέπεια η υπολειμματική αξία εκάστου περιουσιακού στοιχείου της μιας διαχειριστικής χρήσης είναι αρχική αξία για την επόμενη χρήση.

Π.χ. ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΠΙΠΛΩΝ
ΕΠΙΠΛΑ
Γραφείο
Τηλεφωνική συσκευή

Τον **έμμεσο τρόπο** όπου χρεώνεται ο αποτελεσματικός λογαριασμός απόσβεσης και πιστώνεται αντί του περιουσιακού στοιχείου ένας αντίθετος λογαριασμός που λέγεται **αποσβεσθέντα** και στον οποίον συγκεντρώνονται όλες οι αποσβέσεις των ετών χωρίς να θίγεται ο λογαριασμός του περιουσιακού στοιχείου. Ο λογαριασμός αποσβεσθέντα εμφανίζεται πάντοτε με πιστωτικό υπόλοιπο και είναι αφαιρετικός του λογαριασμού του περιουσιακού στοιχείου.

Π.Χ. ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΠΙΠΛΩΝ
ΑΠΟΣΒΕΣΘΕΝΤΑ ΕΠΙΠΛΑ
Γραφείο
Τηλεφωνική συσκευή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11ο

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΧΡΕΩΣΤΩΝ-ΠΕΛΑΤΩΝ

Με τον λογαριασμό "Χρεώστες" παρακολουθούνται οι απαιτήσεις της επιχείρησης έναντι τρίτων.

Οι απαιτήσεις έναντι τρίτων διακρίνονται **αναλόγως του βαθμού ασφάλειας** των σε ασφαλείς, επισφαλείς και ανεπίδεκτους είσπραξης.

Ασφαλείς απαιτήσεις (ασφαλείς χρεώστες) είναι οι απαιτήσεις εκείνες που η είσπραξη όλου του ποσού της απαίτησης θεωρείται βέβαιη (σίγουρη).

Επισφαλείς απαιτήσεις (επισφαλείς χρεώστες) είναι οι απαιτήσεις εκείνες που η είσπραξη όλου του ποσού δεν θεωρείται βέβαιη (σίγουρη).

Ανεπίδεκτοι είσπραξης απαιτήσεις (ανεπίδεκτοι είσπραξης χρεώστες) είναι οι απαιτήσεις εκείνες , για τις οποίες είναι απόλυτα σίγουρο ότι δεν θα εισπραχθούν , δηλαδή δεν υπάρχει καμία ελπίδα είσπραξης των.

Ο χαρακτηρισμός ενός πελάτη ή χρεώστη ως ασφαλή , επισφαλή ή ανεπίδεκτου είσπραξης είναι υποκειμενικό ζήτημα του επιχειρηματία , ο οποίος θα κρίνει με βάση τα πραγματικά δεδομένα που θα έχει υπόψη του για κάθε πελάτη-χρεώστη , π.χ. έλλειψη καλής πίστης από μέρος του οφειλέτη , κακή οικονομική κατάσταση , θάνατος , εξαφάνιση ή πτώχευση του οφειλέτη χωρίς να αφήσει περιουσιακά στοιχεία κ.λπ.

Για την φορολογική αναγνώριση των απωλειών από επισφαλείς ή ανεπίδεκτους είσπραξης πελάτες ή χρεώστες **απαιτούνται:**

- Να αναγράφονται συγκεκριμένα και με οριστικές εγγραφές στα βιβλία
- Να υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις της αντικειμενικότητας του γεγονότος π.χ. εξώδικη πρόσκληση , διαμαρτύρηση γραμματίου , έγερση αγωγής κ.λπ.

Η πιθανότητα και η έκταση της απώλειας εξαρτώνται από περισσότερους παράγοντες:

- τον κλάδο της εμπορίας
- τις συνθήκες της αγοράς
- την φροντίδα της καλής επιλογής των πελατών-χρεωστών
- την φύση των εγγυήσεων που λαμβάνονται
- την αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης των πιστώσεων κ.λπ.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ

Αφού , όπως ξέρουμε , κάθε λογαριασμός πρέπει να δίνει με το υπόλοιπο του την πραγματική αξία του στοιχείου που αντιπροσωπεύει , συνεπώς:

Αν η επιχείρηση έχει βάσιμες ενδείξεις για ορισμένες απαιτήσεις ότι δεν θα τις εισπράξει στο ακέραιο (επισφαλείς απαιτήσεις) ενώ για άλλες δεν έχει πια καμία ελπίδα για την είσπραξη τους (ανεπίδεκτες είσπραξης) , είναι απαραίτητο να γίνουν οι σχετικές λογιστικές εγγραφές , έτσι ώστε οι λογαριασμοί να δείχνουν την πραγματικότητα.

Συγκεκριμένα οι επισφαλείς και οι ανεπίδεκτοι είσπραξης πελάτες-χρεώστες πρέπει να διαχωριστούν από τους ασφαλείς.

Κατόπιν πρέπει οι επισφαλείς πελάτες-χρεώστες να αποσβεσθούν, για τα ποσά που η επιχείρηση υπολογίζει πως δεν θα εισπράξει, για δε τους ανεπίδεκτους είσπραξης, να διαγραφούν οριστικά οι σχετικές απαιτήσεις της επιχείρησης.

Παρακάτω εξετάζουμε κάθε περίπτωση ξεχωριστά:

ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

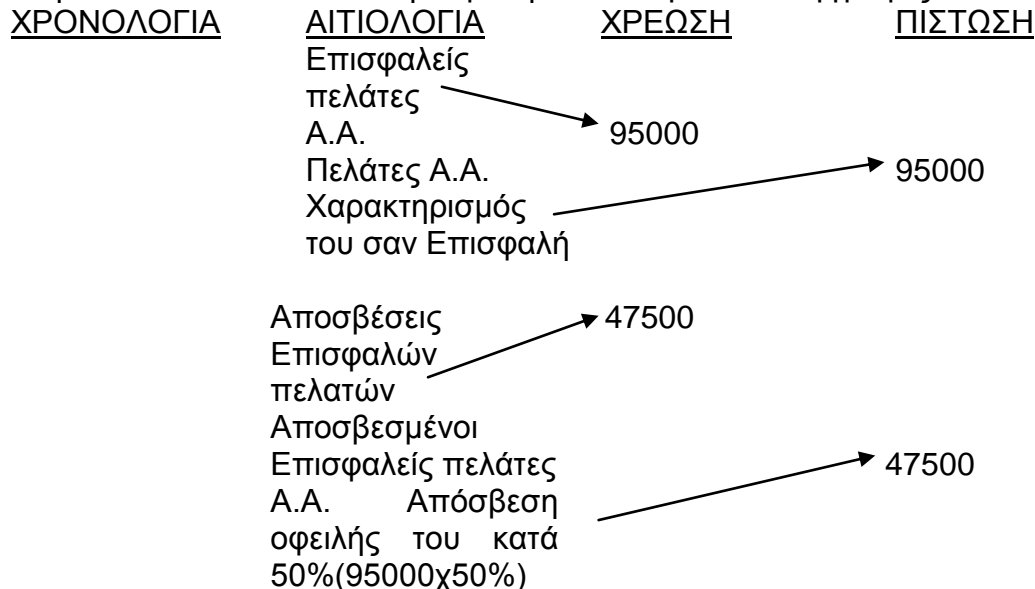
Έστω, πως ο λογαριασμός "ΠΕΛΑΤΕΣ" και οι αναλυτικοί του λογαριασμοί εμφανίζονται σε μια χρονική στιγμή ως εξής:

X	<u>ΠΕΛΑΤΕΣ</u>	Π
	
	305,000 120,000	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΕΛΑΤΩΝ

X	<u>A.A.</u>	Π	X	<u>E.E.</u>	Π	X	<u>K.K.</u>	Π
	95000		110000	70000		100000	50000	

Από τους παραπάνω πελάτες ο A.A. κρίνεται επισφαλής, υπολογίζει δε η επιχείρηση πιθανή απώλεια 50% πάνω στην οφειλή του. Θα γίνουν οι εγγραφές:

Υστερα από τις παραπάνω εγγραφές οι λογαριασμοί θα είναι:

ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

X	<u>ΠΕΛΑΤΕΣ</u>	Π	X	<u>ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΠΕΛ/Σ</u>	Π
	305000	120000		95000	
		95000			
X	<u>ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΠΙΣΦ/Ν ΠΕΛΑΤΩΝ</u>	Π	X	<u>ΑΠΟΣΒΕΣΜΕΝΟΙ ΕΠΙΣΦ/Σ ΠΕΛΑΤΕΣ</u>	Π
	47500				47500

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΕΛΑΤΩΝ

X <u>A.A.</u> Π	X <u>E.E.</u> Π	X <u>K.K.</u> Π
-----	-----	-----
95000 95000	110000 70000	100000 50000

Ο περιληπτικός λογαριασμός "Πελάτες" με το υπόλοιπο του (90,000 €) δείχνει το σύνολο των ασφαλών απαιτήσεων, δηλαδή ο Ε.Ε. 40,000 € και ο Κ.Κ. 50,000 € (βλ. αναλυτικό καθολικό πελατών).

Ο λογαριασμός "Επισφαλείς πελάτες" με το υπόλοιπο του (95,000 €) δείχνει το σύνολο των επισφαλών απαιτήσεων της επιχείρησης.

Ο λογαριασμός "Αποσβεσμένοι επισφαλείς πελάτες" με το πιστωτικό του υπόλοιπο (47,500 €) δείχνει το συνολικό ποσό των επισφαλών απαιτήσεων, που η επιχείρηση έχει αποσβέσει. Ο λογαριασμός αυτός είναι αντίθετος λογαριασμός του λογαριασμού "Επισφαλείς πελάτες".

Η απόσβεση γίνεται με τον έμμεσο τρόπο (δηλαδή με την δημιουργία αντίθετου λογαριασμού), γιατί η επιχείρηση θέλει να ξέρει το συνολικό ποσό των επισφαλών απαιτήσεων της, αφού θα επιδιώκει να εισπράξει αυτό.

ΑΝΕΠΙΔΕΚΤΟΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΠΕΛΑΤΕΣ

Έστω ότι από τους πελάτες της επιχείρησης ο "Κ", που χρωστάει 40,000 €, κρίνεται ανεπίδεκτος είσπραξης, επειδή πτώχευσε και δεν έχει καθόλου Ένεργητικό. Θα γίνουν οι εγγραφές:

<u>ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ</u>	<u>ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ</u>	<u>ΧΡΕΩΣΗ</u>	<u>ΠΙΣΤΩΣΗ</u>
	Ανεπίδεκτοι είσπραξης πελάτες Κ	40000	
	Πελάτες Κ Χαρακτηρισμός του παραπάνω πελάτη ως ανεπίδεκτου είσπραξης		40000
	Ζημίες από ανεπίδεκ.είσπραξης πελάτες	39999	
	Ανεπίδεκτοι είσπραξης πελάτες Κ Οριστική διαγραφή απαίτησης μας		39999

Η απόσβεση εδώ γίνεται με τον άμεσο τρόπο γιατί δεν υπάρχει καμία ελπίδα να εισπραχθεί ούτε ένα μέρος της απαίτησης μας.

Συνήθως ο λογαριασμός του πελάτη που χαρακτηρίζεται ως ανεπίδεκτος είσπραξης δείχνει υπόλοιπο 1 € και αυτό για να θυμίζει πως υπάρχει απαίτηση ανεπίδεκτη είσπραξης.

ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΣΦΑΛΟΥΣ ΟΦΕΙΛΗΣ

Όταν ένας επισφαλής πελάτης , που έχει αποσβεσθεί για το ποσό της πιθανής ζημίας, τακτοποιήσει οριστικά την υποχρέωση του προς την επιχείρηση , το λογιστήριο θα κάνει ανάλογες εγγραφές, που βέβαια εξαρτώνται και από τον τρόπο διακανονισμού της οφειλής.

Για παράδειγμα, ο πελάτης Α που χρωστάει 30,000 € και έχει χαρακτηριστεί επισφαλής και έχει αποσβεσθεί για το ποσό των 18,000 € στην περασμένη χρήση, τακτοποιεί στην διάρκεια της τωρινής χρήσης την οφειλή του οριστικά.

Διακρίνουμε τις παρακάτω περιπτώσεις:

- Ο Α δίνει 12000 €, δηλαδή ποσό ίσο με το αναπόσβεστο τμήμα της οφειλής του (ότι είχε υπολογίσει να εισπράξει η επιχείρηση). Έχουμε τις εγγραφές:

Αποσβεσμένοι επισφαλείς 18000 πελάτες Α	
Επισφαλείς πελάτες Α	18000
Μεταφορά του αντίθετου λογ/μου στον κύριο με αφορμή το διακανονισμό	
Ταμείο	12000
Επισφαλείς πελάτες Α	12000
Τακτοποίηση- διακανονισμός οφειλής	

- Ο Α δίνει 10,000 € (οριστικός συμβιβασμός), δηλαδή ποσό μικρότερο από το αναπόσβεστο τμήμα της οφειλής του.
Έχουμε τις εγγραφές:

Αποσβεσμένοι επισφαλείς 18000 πελάτες Α	
Επισφαλείς πελάτες Α	18000
Μεταφορά του αντίθετου λογ/μου στον κύριο με αφορμή το διακανονισμό	
Ταμείο	10000
Ζημίες από επισφαλείς πελάτες	2000
Επισφαλείς πελάτες Α	12000
Τακτοποίηση- διακανονισμός οφειλής	

- Ο Α δίνει 15,000 € δηλαδή ποσό μεγαλύτερο από εκείνο που η επιχείρηση έχει υπολογίσει πως θα εισπράξει.
Έχουμε τις εγγραφές:

Αποσβεσμένοι επισφαλείς πελάτες	18000
Α	
Επισφαλείς πελάτες	18000
Α	
Μεταφορά του αντίθετου λογ/μου στον κύριο με αφορμή το διακανονισμό	

Ταμείο	15000	
Επισφαλείς πελάτες		12000
Α		
Έσοδα από αποσβησμένες απαιτησ.		3000
Τακτοποίηση-διακανονισμός οφειλής		

Σε οποιαδήποτε περίπτωση διακανονισμού αποσβησμένης οφειλής επισφαλή πελάτη, η πρώτη εγγραφή που πρέπει να γίνει είναι η εγγραφή της μεταφοράς του αντίθετου λογαριασμού στον κύριο λογαριασμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13ο

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

Αν μια επιχείρηση έχει κάποια απαίτηση ή υποχρέωση σε ξένο νόμισμα είναι φανερό ότι οι σχετικοί λογαριασμοί θα πρέπει να λειτουργούν με το ίδιο τοπικό νόμισμα με το οποίο λειτουργούν και όλοι οι άλλοι λογαριασμοί.

Δεν είναι π.χ. δυνατόν ενώ οι λογαριασμοί τηρούνται σε €, ορισμένοι να τηρούνται σε δολάρια, γιατί οποιαδήποτε αριθμητική εικόνα των στοιχείων της οικονομικής κατάστασης θα περιείχε ανόμοια στοιχεία και συνεπώς θα ήταν αδύνατον να γίνει οποιαδήποτε αριθμητική πράξη στα βιβλία της επιχείρησης.

Άρα οι λογαριασμοί σε ξένο νόμισμα, δηλαδή οι λογαριασμοί εκείνοι με τους οποίους παρακολουθούνται στοιχεία της οικονομικής κατάστασης σε ξένο νόμισμα, πρέπει να τηρούνται στο ίδιο νόμισμα στο οποίο τηρούνται και όλοι οι άλλοι λογαριασμοί, δηλαδή €.

Επειδή όμως είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε και την ποσότητα των ξένων νομισμάτων, την οποία περιλαμβάνει ο λογαριασμός, για αυτό οι λογαριασμοί σε ξένο νόμισμα πρέπει να τηρούνται με διπλές στήλες κατά χρέωση και πίστωση.

Έτσι στην πρώτη στήλη θα αναγράφεται η ποσότητα των ξένων νομισμάτων ενώ στην δεύτερη η αξία σε €.

Για την μετατροπή των ξένων νομισμάτων σε € και τις αντίστοιχες εγγραφές στους λογαριασμούς, εφαρμόζονται δυο κυρίως μέθοδοι:

- η μέθοδος του αντίτιμου σε €
- η μέθοδος του λογιστικού ισότιμου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14ο

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Ο λογαριασμός "Εμπορεύματα" συναντάται στις εμπορικές επιχειρήσεις και είναι ο κυριότερος λογαριασμός για αυτές τις επιχειρήσεις.

Με αυτόν τον λογαριασμό, παρακολουθείται η κίνηση των υλικών οικονομικών αγαθών τα οποία απέκτησε η επιχείρηση με προορισμό την πώληση των.

Τιμή Αγοράς ενός εμπορεύματος είναι η τιμολογιακή αξία αυτού.

Το **κόστος** ενός εμπορεύματος αποτελείται :

- α) από την τιμή αγοράς
- β) από τα ειδικά έξοδα (άμεσα έξοδα)

Αν το σύνολο των πληρωμών γίνεται με επιταγές ενδείκνυται το δεύτερο, αν οι πληρωμές με επιταγές δεν είναι πολλές μπορεί να εφαρμοστεί το πρώτο.

Για την παρακολούθηση του λογαριασμού όψεως τηρείται ιδιαίτερος λογαριασμός.

Εκτός αυτού όμως, ταυτόχρονα τηρείται βιβλιάριο καταθέσεων το οποίο βρίσκεται στα χέρια της επιχείρησης, ενημερώνεται από την τράπεζα και το περιεχόμενο και το υπόλοιπο πρέπει πάντα να συμφωνεί με τον αντίστοιχο λογαριασμό (καρτέλα).

Το υπόλοιπο του λογαριασμού δεν συμφωνεί συνήθως με το υπόλοιπο της τράπεζας και συνεπώς και με το βιβλιάριο καταθέσεων. Αυτό οφείλεται:

Α. Υπάρχουν επιταγές που η επιχείρηση εξέδωσε και δεν εμφανίστηκαν ακόμη για πληρωμή.

Β. Σε εμβάσματα για κατάθεση, τα οποία ακόμη δεν παρελήφθησαν ή δεν έγινε εγγραφή από την τράπεζα

Γ. Σε εγγραφές που έγιναν από την τράπεζα και δεν έγιναν αντίστοιχα από την επιχείρηση, διότι δεν ειδοποιήθηκε ακόμη από την διενέργεια αυτήν.

Δ. Σε σφάλματα σχετικά με τα ποσά των επιταγών που καταχωρήθηκαν στον λογαριασμό της τράπεζας και στο αντίστοιχο της επιχείρησης.

Χρεόγραφα

Για την παρακολούθηση των τίτλων πρόσκαιρης τοποθέτησης κεφαλαίων, δηλαδή μετοχές και ομολογίες, δημιουργούμε τον λογαριασμό Χρεόγραφα, ο οποίος είναι περιληπτικός Ενεργητικού, και αναλύεται σε λογαριασμούς του κάθε είδους μετοχών και ομολογιών, τηρείται δε κατά ποσότητα και αξία, όπως ακριβώς και οι αναλυτικοί λογαριασμοί των εμπορευμάτων.

Ο λογαριασμός Χρεόγραφα εκκαθαρίζεται στο τέλος της χρήσης:

1.Ενεργείται ποσοτική απογραφή

2.Ενεργείται αποτίμηση της απογραφής αφενός μεν στην τιμή κτήσης ,αφετέρου δε στην μέση χρηματιστηριακή τιμή του προ της λήξης της χρήσης 15ημερου.

3.Αποτιμάται κάθε είδος χρεογράφων στην μικρότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσεως και της τρέχουσας τιμής.

4.Διαπιστώνεται το αποτέλεσμα των συναλλαγών λόγω διακύμανσης των τιμών, το οποίο μεταφέρεται στον λογαριασμό "Αποτελέσματα από Χρεόγραφα".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16ο

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΗΣ

Πολλές φορές συμβαίνει να έχει μια επιχείρηση στα χέρια της ξένα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παραδόθηκαν σ'αυτην για διάφορους λόγους π.χ. εμπορεύματα τρίτων προσώπων για φύλαξη, ή για πώληση, χρεόγραφα για φύλαξη ή σαν εγγύηση χορηγηθέντος δανείου κ.λπ..

Τα ξένα αυτά περιουσιακά στοιχεία δεν επηρεάζουν αμέσως την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, αλλά η επιχείρηση μπορεί να παρακολουθεί αυτά συστηματικά , με τους ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ ΤΑΞΗΣ

Με την ονομασία αυτή εμφανίζονται **τρεις κατηγορίες** λογαριασμών, με διαφορετικό μεταξύ τους περιεχόμενο:

- λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται ξένα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει προσωρινά, φυλά ή διαχειρίζεται η οικονομική μονάδα.

- λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται τα στάδια πραγματοποίησης αμφοτεροβαρών συμβάσεων, από τις οποίες απορρέουν απαιτήσεις και υποχρεώσεις

- λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται η εκτέλεση των προγραμμάτων οικονομικής δραστηριότητας, του προϋπολογισμού ή και ξεχωριστών προθέσεων δράσης.